Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар
сарын 25-ны өдрийн 66 дугаар тогтоолоор баталсан
“Даатгалын багц дүрэм”-ийн хоёрдугаар хавсралт

ДААТГАГЧИЙН ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ТҮҮНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь даатгагч даатгуулагчийн өмнө гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хугацаанд нь бүрэн биелүүлэхэд хүрэлцэхүйц хэмжээний хөрөнгөтэй эсэхийг тодорхойлох, төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт, зохистой харьцааг эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн аргачлалаар тооцоолох, тайлагнах, түүнд Санхүүгийн зохицуулах хороо (цаашид “Хороо” гэх)-ноос хяналт тавихтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Даатгагч төлбөрийн чадварын зохистой харьцаанд нөлөөлж болзошгүй дараах эрсдэлүүдийн хүрээнд холбогдох үзүүлэлтийг авч үзнэ:

1.2.1.Зах зээлийн эрсдэл буюу зах зээл дээрх хөрөнгө, санхүүгийн хэрэгслийн зах зээлийн үнийн өөрчлөлтийн улмаас даатгагчийн санхүүгийн байдалд учрах сөрөг нөлөөлөл (Уг эрсдэлд хүүгийн эрсдэл, валютын ханшийн эрсдэл, хувьцааны эрсдэл, хөрөнгийн эрсдэлийг авч үзнэ);

1.2.2.Зээлийн эрсдэл буюу харилцагч этгээдийн төлбөр төлөх чадвар алдагдсаны улмаас даатгагчийн хөрөнгийн дүн буурах эрсдэл (Уг эрсдэлд дотоодын банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, даатгалын авлага, давхар даатгагчаас авах авлага, бусад авлага, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг, даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал, үнэт цаас болон бусад үзүүлэлттэй холбогдох эрсдэлийг авч үзнэ);

1.2.3.Андеррайтингийн эрсдэл буюу даатгалын хураамж, нөөц зэргийг хангалттай тооцоогүйн улмаас даатгагчийн өр төлбөрийн хэмжээ багаар тооцогдох эрсдэлийг даатгалын ангиллаас хамааран дараах үзүүлэлтүүдийн хүрээнд тооцоолно:

1.2.3.1.Ердийн даатгалын хувьд хураамжийн эрсдэл болон нөхөн төлбөрийн эрсдэл;

1.2.3.2.Урт хугацааны даатгалын хувьд нас баралтын, насжилтын, гэрээ цуцлалтын, зардлын болон гамшгийн эрсдэл;

1.2.4.Үйл ажиллагааны эрсдэл буюу дотоод үйл ажиллагаатай холбоотойгоор учрах эрсдэл;

1.2.5.Бусад шаардлагатай үзүүлэлт.

1.3.Даатгагч төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн аргачлалаар тооцоолохдоо гүйцэтгэх удирдлага болон ерөнхий нягтлан бодогч гарын үсэг зурж, тамга (тэмдэг) дарж баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан, тэнцлийн үзүүлэлтүүдийг ашиглана.

1.4.Даатгагч эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн аргачлалаар төлбөрийн чадварын зохистой харьцааны тооцоолол хийх, түүний тайлан болон шаардлагатай тохиолдолд төлөвлөгөө боловсруулах ажилтныг томилсон байна.

Хоёр. Эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн аргачлалаар тооцсон төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа

2.1.Даатгагч төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн аргачлалаар тодорхойлохдоо тоон үзүүлэлт буюу даатгагчийн хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцаа болон

чанарын үзүүлэлт буюу даатгагчийн зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцаа үзүүлэлтүүдийг тооцоолно.

2.2.Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцааг даатгагчийн өөрийн хөрөнгийн дүнг зайлшгүй байх хөрөнгийн дүнд хуваах замаар буюу дараах томьёогоор тооцно:

ХХБХ (%) = ДӨХ/ЗБХ*100. Үүнд:

ХХБХ – хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцаа;

ДӨХ – даатгагчийн өөрийн хөрөнгийн дүн;

ЗБХ – зайлшгүй байх хөрөнгийн дүн.

2.3.Ердийн даатгагчийн өөрийн хөрөнгийн дүнг даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүнгээс даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын болон нийт өр төлбөрийн дүнг хасаж, тусгай нөөц сангийн дүнг нэмэх замаар буюу дараах томьёогоор тооцно:

ДӨХ = ДНХ – ДОХШЗ – НӨТ + ТНС. Үүнд:

ДНХ – даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн);

ДОХШЗ – даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын дүн);

НӨТ – нийт өр төлбөрийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт өр төлбөрийн дүн);

ТНС – тусгай нөөц сангийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн тусгай нөөц сангийн дүн).

2.4.Давхар даатгагчийн өөрийн хөрөнгийн дүнг даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүнгээс даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын болон нийт өр төлбөрийн дүнг хасаж, алдагдлаас хамгаалах сан, баталгааны нөөц сангийн дүнг нэмэх замаар буюу дараах томьёогоор тооцно:

ДӨХ = ДНХ – ДОХШЗ – НӨТ+АХС+БНС. Үүнд:

ДНХ – даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүн /Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн/;

ДОХШЗ – даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын дүн /Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын дүн/;

НӨТ – нийт өр төлбөрийн дүн /Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт өр төлбөрийн дүн/;

АХС – алдагдлаас хамгаалах сангийн дүн /Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн алдагдлаас хамгаалах сангийн дүн/;

БНС – баталгааны нөөц сангийн дүн /Давхар даатгалын компанийн даатгалын нөөц сангийн тайлангийн баталгааны нөөц сангийн дүн/.

/Энэ хэсгийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 500 дугаар тогтоолоор өөрчлөн найруулсан./

2.5.Урт хугацааны даатгагчийн өөрийн хөрөнгийн дүнг даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүнгээс нийт өр төлбөрийн дүнг хасаж, баталгааны нөөц сангийн дүнг нэмэх замаар буюу дараах томьёогоор тооцно:

ДӨХ = ДНХ – НӨТ+БНС. Үүнд:

ДНХ – даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүн /Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн/;

НӨТ – нийт өр төлбөрийн дүн /Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт өр төлбөрийн дүн/ ;

БНС – баталгааны нөөц сангийн дүн /Урт хугацааны даатгалын компанийн даатгалын нөөц сангийн тайлангийн баталгааны нөөц сангийн дүн/.”

/Энэ хэсгийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 500 дугаар тогтоолоор өөрчлөн найруулсан./

2.6.Энэ журмын 2.2-т заасан зайлшгүй байх хөрөнгийн дүнг даатгагчийн үйл ажиллагаанаас хамааран дараах байдлаар тооцно:

2.6.1.Ердийн болон давхар даатгагчийн хувьд эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн болон Хорооноос тогтоосон хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ (дүрмийн сан)-ний аль ихээр буюу дараах томьёогоор тооцно:

ЗБХ = max (ЭСХ; ХНХДХ). Үүнд:

ХНХДХ – Хорооноос тогтоосон хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ;

ЭСХ – эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн.

2.6.2.Урт хугацааны даатгагчийн хувьд эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнгийн 350 хувьтай тэнцэхүйц хэмжээгээр буюу дараах томьёогоор тооцно:

ЗБХ = 3.5 * ЭСХ.

2.7.Даатгагчийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг даатгагчийн үйл ажиллагаа явуулахад гарч буй эрсдэл, үзүүлэлт тус бүрээр тооцсон эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн нийлбэр дүнгээс төрөлжүүлэлтийн бууруулалтын дүнг хасах замаар буюу дараах томьёогоор тооцно:

ЭСХ = (ЗЗЭ + ЗЭ + АЭ + ҮАЭ + Б) – ТБ. Үүнд:

ЗЗЭ – зах зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн;

ЗЭ – зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн;

АЭ – андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн;

ҮАЭ – үйл ажиллагааны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн;

Б – бусад шаардлагатай үзүүлэлтүүдийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн (тодорхой зааж тусгаагүй тохиолдолд 0-тэй тэнцүү байна);

ТБ – төрөлжүүлэлтийн бууруулалтын дүн.

2.8.Зах зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тооцохдоо энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан эрсдэл тус бүрээрх эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг харгалзах хамаарлын коэффициентоор үржүүлэн гарган авсан дүнгүүдийн нийлбэрийг ашиглан дараах томьёогоор тооцно:

$$ЗЗЭ = \sqrt{\sum_{ij} ЗЗЭКоэф_{ij} * Э_i * Э_j}.\ \text{Үүнд:}$$

$ЗЗЭКоэф_{ij}$ – энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан i, j дугаар эрсдэлд харгалзах хамаарлын коэффициент;

$Э_i, Э_j$ – энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан эрсдэл тус бүрээрх i, j дугаар эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн.

2.9.Зах зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тооцоход дараах зүйлсийг харгалзан үзнэ:

2.9.1.Энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан зах зээлийн эрсдэлд хамаарах эрсдэл тус бүрээрх эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад заасны дагуу тухайн эрсдэлийн ангилал дахь хөрөнгийн дүнг харгалзах эрсдэлийн хувиар үржүүлж тооцно;

2.9.2.Энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад заасан 1-5 жилийн хугацаатай, 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын хүүгийн эрсдэлийн хувийг энэ журмын хоёрдугаар хавсралтын дагуу тооцсон даатгагчийн хөрөнгө, өр төлбөрийн хугацааны зөрүүгээс хамааран тогтооно;

2.9.3.Энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад заасан хүүгийн болон валютын ханшийн эрсдэлийн хувийг даатгалын мэргэжлийн байгууллагын саналыг үндэслэн нийгэм, эдийн засгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзэж, шаардлагатай тохиолдолд Хорооны даргын тушаалаар шинэчлэн баталж болно;

2.9.4.Энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад тусгагдсан өмчлөх бусад хөрөнгийг өмчлөлд авснаас хойших хугацаанаас эхлэн дараах хүснэгтийн дагуу хугацааг тооцож, ангилна.

Ангилал	Хэвийн	Анхаарал хандуулах	Хэвийн бус	Эргэлзээтэй	Муу
Хугацааны үзүүлэлт	Өмчлөлд авснаас хойш 30 хүртэл хоногийн дотор борлогдоогүй	Өмчлөлд авснаас хойш 31-60 хүртэл хоногийн дотор борлогдоогүй	Өмчлөлд авснаас хойш 61-90 хүртэл хоногийн дотор борлогдоогүй	Өмчлөлд авснаас хойш 91-120 хүртэл хоногийн дотор борлогдоогүй	Өмчлөлд авснаас хойш 121 хоногоос дээш хугацаанд борлогдоогүй

2.10.Зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тооцохдоо энэ журмын тавдугаар хавсралтад заасан үзүүлэлт тус бүрээрх эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг харгалзах хамаарлын коэффициентоор үржүүлэн гарган авсан дүнгүүдийн нийлбэрийг ашиглан дараах томьёогоор тооцно:

$$ЗЭ = \sqrt{\sum_{ij} ЗЭКоэф_{ij} * Ү_i * Ү_j}.$$ Үүнд:

$ЗЭКоэф_{ij}$ – энэ журмын тавдугаар хавсралтад заасан i, j дугаар үзүүлэлтэд харгалзах хамаарлын коэффициент;

$Ү_i, Ү_j$ – энэ журмын тавдугаар хавсралтад заасан үзүүлэлт тус бүрээрх i, j дугаар эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн.

2.11.Зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тооцоход дараах зүйлсийг харгалзан үзнэ:

2.11.1.Энэ журмын тавдугаар хавсралтад заасан зээлийн эрсдэлд хамаарах үзүүлэлт бүрээрх эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг энэ журмын дөрөвдүгээр хавсралтад заасны дагуу тухайн үзүүлэлтийн ангилал дахь хөрөнгийн дүнг харгалзах эрсдэлийн хувиар үржүүлж тооцно;

2.11.2.Энэ журмын дөрөвдүгээр хавсралтад тусгагдсан авлагыг төлөхөөр тохиролцсон огноо буюу бичгээр хийсэн хэлцэлд тусгагдсан төлөгдөх хугацаа дууссанаас хойших хугацаанаас эхлэн дараах хүснэгтийн дагуу хугацааг тооцож, ангилна (авлагын төлөгдөх хугацааг 1 удаа 120 хүртэлх хоногоор сунгасан тохиолдолд тухайн авлагыг хэвийн авлагаар, 1 удаа 121-ээс дээш хоногоор сунгасан тохиолдолд эргэлзээтэй авлагаар, эсхүл 2 ба түүнээс дээш удаа авлагын төлөгдөх хугацааг сунгасан тохиолдолд тухайн авлагыг эргэлзээтэй авлагаар тооцно. Эргэлзээтэй авлагаар тооцож эхэлснээс хойш 30 хоногийн дотор төлөгдөөгүй бол тухайн авлагыг муу авлагаар тооцно);

Ангилал	Хэвийн	Анхаарал хандуулах	Хэвийн бус	Эргэлзээтэй	Муу
Хугацааны үзүүлэлт	Төлөгдөх хугацаа дууссанаас	Төлөгдөх хугацаа дууссанаас	Төлөгдөх хугацаа дууссанаас	Төлөгдөх хугацаа дууссанаас	Төлөгдөх хугацаа дууссанаас хойш 121-ээс дээш

	хойш 30 хүртэл хоногийн дотор байгаа	хойш 31-60 хоногийн дотор төлөгдөөгүй	хойш 61-90 хоногийн дотор төлөгдөөгүй	хойш 91-120 хоногийн дотор төлөгдөөгүй	хоногоор төлөгдөөгүй болон гэмт хэргийн улмаас бий болсон авлага

2.11.3.Энэ журмын дөрөвдүгээр хавсралтад заасан шаардлагыг хангасан дотоодын банк, санхүүгийн байгууллагын зээлжих/санхүүжих чадавхын зэрэглэлийг энэ журмын арван зургаадугаар хавсралтад тусгагдсан хүснэгтүүдийн дагуу ангилна.

2.11.4.Энэ журмын дөрөвдүгээр хавсралтад заасан гадаад улсын хуулийн этгээд/хөрөнгө оруулалтын зээлжих зэрэглэлийг энэ журмын арван долоодугаар хавсралтад тусгагдсан хүснэгтийн дагуу ангилах ба дараах тохиолдолд үндэслэл тайлбар, холбогдох судалгаа, нотлох баримтыг Хороонд ирүүлнэ:

2.11.4.1.хуулийн этгээд/хөрөнгө оруулалт нь уг хүснэгтэд тусгагдаагүй олон улсын буюу гадаад улсын албан ёсны зэрэглэл тогтоох байгууллагаас тогтоосон зэрэглэлтэй бол хүснэгтэд тусгагдсан зээлжих зэрэглэлүүдтэй харьцуулан, дүйцүүлж зээлийн эрсдэлийн тооцоололд ашиглагдах зээлжих зэрэглэлийн ангиллыг тогтооно. Хороо ирүүлсэн баримт материалд үндэслэн зэрэглэлийн ангиллыг өөрчилж болно;

2.11.4.2.хуулийн этгээд/хөрөнгө оруулалт нь батлан даалттай (guaranteed), зэрэглэлгүй, хамгаалалттай (unrated, secured) ангилалд хамаарах бол.

2.11.5.Энэ журмын 2.11.4-т заасан тайлбар, судалгаа, баримтыг ирүүлээгүй буюу ирүүлсэн баримт материал бүрэн бус, үндэслэлгүй, нотлогдох боломжгүй тохиолдолд уг хуулийн этгээд/хөрөнгө оруулалтыг зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй ангилалд авч үзнэ.

2.12.Андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг ердийн даатгалын хувьд энэ журмын 1.2.3.1-д заасан, урт хугацааны даатгалын хувьд энэ журмын 1.2.3.2-т заасан эрсдэл тус бүрээрх эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тус тус энэ журмын долоодугаар, есдүгээр хавсралтад заасан харгалзах хамаарлын коэффициентоор үржүүлэн гарган авсан дүнгүүдийн нийлбэрийг ашиглан дараах томьёогоор тооцно:

$$АЭ = \sqrt{\sum_{ij} АЭКоэф_{ij} * Э_i * Э_j}.$$ Үүнд:

$АЭКоэф_{ij}$ – энэ журмын долоодугаар, есдүгээр хавсралтад заасан i, j дугаар эрсдэлд харгалзах хамаарлын коэффициент;

$Э_i, Э_j$ – энэ журмын 1.2.3.1, 1.2.3.2-т заасан эрсдэл тус бүрээрх энэ журмын долоодугаар, есдүгээр хавсралтад заасан i, j дугаар эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн.

2.13.Андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тооцоход дараах зүйлсийг харгалзан үзнэ:

2.13.1.Энэ журмын долоодугаар хавсралтад заасан хураамжийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг энэ журмын зургаадугаар хавсралтад заасны дагуу даатгалын хэлбэр тус бүрийн хувьд учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан болон орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн нийлбэр дүнгээс давхар даатгагчид ногдох хэсгийг хасаж, харгалзах эрсдэлийн хувиар үржүүлж тооцно. Харгалзах эрсдэлийн хувийг энэ журмын арван наймдугаар хавсралтад заасан аргачлалын дагуу тооцоолсон байна;

2.13.2.Энэ журмын долоодугаар хавсралтад заасан нөхөн төлбөрийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг энэ журмын зургаадугаар хавсралтад заасны дагуу даатгалын хэлбэр тус бүрийн хувьд учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан болон мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сангуудын нийлбэр дүнгээс эдгээр нөөц сангуудын давхар даатгагчид ногдох хэсгийг хасаж,

харгалзах эрсдэлийн хувиар үржүүлж тооцно. Харгалзах эрсдэлийн хувийг энэ журмын арван есдүгээр хавсралтад заасан аргачлалын дагуу тооцоолсон байна;

2.13.3.Энэ журмын есдүгээр хавсралтад заасан урт хугацааны даатгалын андеррайтингийн эрсдэл тус бүрийн хувьд энэ журмын наймдугаар хавсралтад заасны дагуу даатгалын хэлбэрээр ангилан эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг тодорхойлно. Тус эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг энэ журамд заасан дараах шаардлагыг хангасан, даатгагч өөрийн үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүний онцлогт тохируулан боловсруулсан аргачлалын дагуу тооцоолох бөгөөд аргачлалыг жил бүрийн 1 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлж танилцуулсны үндсэн дээр өөрчилж болно:

2.13.3.1.даатгагчийн үйл ажиллагааны онцлог, бизнес төлөвлөгөө, эрсдэлийн удирдлагын бодлогод нийцсэн байх буюу энэ талаарх тайлбар, судалгааг агуулсан байх;

2.13.3.2.даатгалын хэлбэр, түүнд хамаарах даатгалын бүтээгдэхүүн бүрийн хувьд хувь хүн, бүлгийн даатгал эсэх, жил бүр хураамж шинэчлэгдэх эсэх, хувь оролцоотой, хувь оролцоогүй, хөрөнгө оруулалттай холбоотой гэрээ эсэхийг ялгасан байдлаар эрсдэлийг тооцоолохоор тусгасан байх;

2.13.3.3.дундаж нас баралтын хувь, дундаж нас баралтын өсөлтийн хувь, гэрээ цуцлалтын дундаж түвшин, зардлын инфляцын түвшин зэрэг тухайн эрсдэлд хамаарах үзүүлэлтүүдийг харгалзан үзсэн байх;

2.13.3.4.энэ журмын есдүгээр хавсралтад заасан эрсдэлүүд, түүнд хамаарах энэ журмын 2.13.3.3-т заасан үзүүлэлт, хүчин зүйлсийг хэрхэн тооцоолсон болон аргачлалд хамрагдаагүй эрсдэл, хязгаарлалт, давхар даатгалын нөлөөлөл, эрсдэлийг бууруулах хүчин зүйлсийн талаар тайлбар, судалгааг агуулсан байх.

2.13.4.Давхар даатгагчийн хувьд андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг ердийн болон урт хугацааны даатгалын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн нийлбэр дүнгээр тооцно;

2.13.5.Энэ журмын арван наймдугаар, арван есдүгээр хавсралтад заасан ерөнхий үзүүлэлтүүд буюу хохирлын харьцаа, нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт зэрэг үзүүлэлтүүдийн хүрээнд андеррайтингийн эрсдэлийн хувийг дараах шаардлагыг хангасан тоо мэдээлэл, аргачлалын дагуу даатгагч өөрийн үйл ажиллагааны онцлог болон тухайн ерөнхий үзүүлэлтүүдийн дүнг харгалзан тооцоолж болно. Уг тооцооллыг жилд нэг удаа, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлж танилцуулсны үндсэн дээр эрсдэлийн хувиудыг өөрчилж болно:

2.13.5.1.тоо мэдээлэл нь үндсэн эрсдэлийн шинж чанарыг үнэлэх, тодорхойлоход хангалттай түүхэн мэдээллийг агуулдаг байх (дор хаяж 30 улирлын тоо мэдээллийг ашигласан байх);

2.13.5.2.тоо мэдээллүүд нэг төрлийн эрсдэлийн бүлэгт хамаарах бөгөөд холбогдох тоо мэдээллийг үндэслэлгүйгээр хасаагүй байх;

2.13.5.3.тоо мэдээлэл үнэн зөв, тохиромжтой байх;

2.13.5.4.тоо мэдээллийг цаг тухайд нь дэс дараалалтайгаар тогтмол бүртгэсэн байх;

2.13.5.5.тоо мэдээлэл нь тооцоололд ашигласан актуар ба статистикийн аргуудын үндэс суурьтай нийцэж байх;

2.13.5.6.тоо мэдээллийг баримтжуулж, ил тод, тодорхой бүтэц зохион байгуулалттайгаар цуглуулж, боловсруулж, ашигласан байх;

2.13.5.7.Эрсдэлийн хувийг тооцоолохдоо ашиглаж буй тархалтыг статистикийн хувьд ач холбогдолтой буюу зохистой байдлыг дор хаяж дараах үзүүлэлтүүдийн хүрээнд шалгах:

2.13.5.7.а.Вариацийн коэффициент (coefficient of variation);

2.13.5.7.б.Тархалтын налалтын коэффициент /skewness);

2.13.5.7.в.Куртосис коэффициент (kurtosis);

2.13.5.7.г.Тархалтын зураг (distribution graphic);

2.13.5.7.д.Нийцэл, найдвартай байдал (goodness of fit - r^2, BIC гэх мэт);

2.13.5.8.Value at Risk (VaR) утгыг тоо мэдээллийн хангалттай байдал, тархалтын онцлог, даатгалын эрсдэл зэргийг тус тус үндэслэн 95 ба түүнээс дээш, боломжит дээд хувийн итгэх түвшинд сонгох.

2.14.Үйл ажиллагааны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг дараах томьёогоор тооцох бөгөөд даатгагчийн үйл ажиллагаанаас хамааран “ҮА” үзүүлэлтийг ялгаатай хэрэглэнэ.

ҮАЭ = ҮА * Э(%). Үүнд:

Э(%) – эрсдэлийн хувь (энэ журмын аравдугаар хавсралтад заасан даатгагчийн “Компанийн засаглалын кодекс”-ийн хэрэгжилтийн үнэлгээний хувь)

2.14.1.Ердийн даатгагчийн хувьд “ҮА” үзүүлэлтийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц, учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан, мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан болон учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн нийлбэр дүнгээр тооцно (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нөөц сангийн дүнгээс тусгай нөөц сангийн дүнг хасаж, орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн дүнг нэмсэн дүн).

2.14.2.Урт хугацааны даатгагчийн хувьд “ҮА” үзүүлэлтийг хувь оролцоотой гэрээний нөөц сан, хувь оролцоогүй гэрээний нөөц сан, хөрөнгө оруулалттай холбоотой гэрээний нөөц сангуудын нийлбэр дүн болон хөрөнгө оруулалттай холбоотой гэрээнд хамаарах зардлын дүнг ашиглан дараах томьёогоор тооцно:

ҮА = НС + 0.25 * ХОЗ. Үүнд:

НС - хувь оролцоотой гэрээний нөөц сан, хувь оролцоогүй гэрээний нөөц сан, хөрөнгө оруулалттай холбоотой гэрээний нөөц сангуудын нийлбэр дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нөөц сангийн дүн);

ХОЗ – хөрөнгө оруулалттай холбоотой гэрээнд хамаарах зардлын дүн (Тухайн хөрөнгө оруулалтын өртгийн дүн үүнд хамаарахгүй).

2.14.3. Давхар даатгагчийн хувьд “ҮА” үзүүлэлтийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц, хамтын эрсдэлийн сан, эрсдэлээс хамгаалах сан, учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан, мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан, учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан болон бусад нөөц сангийн нийлбэр дүнгээр тооцно (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нөөц сангийн дүнгээс алдагдлаас хамгаалах сангийн дүнг хасаж, орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн дүнг нэмсэн дүн).

2.15.Төрөлжүүлэлтийн бууруулалтыг энэ журмын 2.8, 2.10, 2.12-т заасны дагуу тооцсон зах зээлийн, зээлийн болон андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүнг ашиглан энэ журмын арван нэгдүгээр хавсралтыг ашиглах буюу дараах томьёогоор тооцно:

$$\text{ТБ} = \text{ЗЗЭ} + \text{ЗЭ} + \text{АЭ} - \sqrt{\text{ЗЗЭ}^2 + \text{ЗЭ}^2 + \text{АЭ}^2}.$$

2.16.Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцааг энэ журмын 2.17-д заасан нийт зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн дүнг даатгагчийн нийт хөрөнгөөс хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж, нөхөн

төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг хассан дүнд хуваах замаар буюу дараах томьёогоор тооцно:

ЗХХ(%) = ЗХ / (ДНХ –ХДДХ – НТНДДНХ) * 100. Үүнд:

ЗХХ – зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцаа

ЗХ – нийт зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн дүн

ДНХ – даатгагчийн нийт хөрөнгийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн)

ХДДХ – хойшлогдсон давхар даатгалын хураамжийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн хойшлогдсон давхар даатгалын хураамжийн дүн)

НТНДДНХ – нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн дүн)

2.17.Нийт зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн дүнг энэ журмын арван гуравдугаар хавсралтад заасны дагуу дараах үзүүлэлтүүдийн нийлбэрээр тооцно:

2.17.1.Хэвийн даатгалын авлага – 15 хувь;

2.17.2.Хэвийн даатгалын авлагаас бусад бүх авлага (цэвэр) – 100 хувь;

2.17.3.Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо – 100 хувь;

2.17.4.Хойшлогдсон татварын хөрөнгө – 100 хувь;

2.17.5.Бараа материал – 100 хувь;

2.17.6.Гүүдвил – 100 хувь;

2.17.7.Программ хангамж (цэвэр) – 50 хувь;

2.17.8.Бусад биет бус хөрөнгө (цэвэр)– 80 хувь;

2.17.9.Энэ журмын арван хоёрдугаар хавсралтын дагуу тооцсон нэгжид ногдох хэмжээнээс хэтрүүлэн байршуулсан хөрөнгийн нийлбэр дүн – 100%;

2.17.10.Даатгалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.12 дахь заалтад заасан холбогдох этгээдэд байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын нийлбэр дүн – 80%.

2.18.Энэ журмын 2.1-д заасан хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын байвал зохих доод харьцааг даатгагчийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгө болон хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүнг ашиглан дараах томьёогоор тооцно:

ХХББЗДХ (%) = max (1.5*ЭСХ; ХНХ)/ХНХ * 100. Үүнд:

ХХББЗДХ – Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын байвал зохих доод харьцаа

ЭСХ – Эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн

ХНХ – даатгагчийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүн (Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн эзэмшигчдийн өмчийн дүн)

2.19.Энэ журмын 2.1-д заасан даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг хангаж буй эсэхийг энэ журмын арван тавдугаар хавсралтын дагуу тодорхойлж, даатгагчийн төлбөрийн чадварыг дараах 5 түвшинд хувааж авч үзнэ:

2.19.1.Нэгдүгээр түвшин буюу даатгагчийн төлбөрийн чадвар сайн;

2.19.2.Хоёрдугаар түвшин буюу даатгагчийн төлбөрийн чадвар хангалттай;

2.19.3.Гуравдугаар түвшин буюу даатгагчийн төлбөрийн чадвар эргэлзээтэй;

2.19.4.Дөрөвдүгээр түвшин буюу даатгагч төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй;

2.19.5.Тавдугаар түвшин буюу даатгагч төлбөрийн чадваргүй.

2.20.Даатгагчийн төлбөрийн чадварын түвшин энэ журмын 2.19-д заасан дөрөв, тавдугаар түвшинд байгаа тохиолдолд тухайн даатгагчийг төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлтийг хангаж чадахгүй байна гэж үзнэ.

Гурав. Тайлан, мэдээлэл

3.1.Даатгагч нь энэ журмын хавсралт маягтуудын дагуу төлбөрийн чадварын зохистой харьцааны тайланг гаргаж, улирал бүр санхүүгийн тайлангийн хамт цахим хэлбэрээр Хороонд хүргүүлнэ. Төлбөрийн чадварын зохистой харьцааны тайлан нь энэ журмын хавсралт маягтуудаас бүрдэнэ.

/Энэ заалтад Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2026 оны 104 дүгээр тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан./

3.2.Хороо энэ журмын 3.1-д заасан тайланг гаргахад шаардлагатай дараах нэмэлт тайлангийн маягтыг боловсруулах бөгөөд даатгагч энэхүү нэмэлт тайланг маягт, зааврын дагуу үнэн зөв бөглөж, энэ журмын 3.1-д заасан тайлангийн хамт Хороонд цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ:

3.2.1.СЗХ04155а. Банканд байршуулсан хөрөнгө (дотоод);

3.2.2.СЗХ04155б. Банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө (дотоод);

3.2.3.СЗХ04155в. Үнэт цаас (дотоод);

3.2.4.СЗХ04155г. Гадаад улсад байршуулсан хөрөнгө;

3.2.5.СЗХ04155д. Өмчлөх бусад хөрөнгө, санхүүгийн түрээс;

3.2.6.СЗХ04155е. Валютын ханшийн эрсдэлд хамаарах хөрөнгө;

3.2.7.СЗХ04155ж. Даатгагчийн өр төлбөр хугацааны ангиллаар;

3.2.8.СЗХ04155з. Зээл, өрийн бичиг;

3.2.9.СЗХ04158а. Авлага;

3.3.СЗХ04158б. Давхар даатгалтай холбогдох хөрөнгө, даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал;

3.4.СЗХ04162а. Урт хугацааны даатгалын андеррайтингийн эрсдэлийн бүтэц;

3.5.СЗХ04166а. Нэгжид ногдох хэмжээнээс хэтрүүлэн байршуулсан хөрөнгийн тооцоолол.

3.6.Даатгагч нь энэ журмын хорин дөрөвдүгээр хавсралт “Даатгагч өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадвараа үнэлэх заавар”-ын дагуу өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадвараа үнэлж, холбогдох баримт бичгийг зааварт заасан хугацаанд Хороонд ирүүлнэ.

3.7.Энэ журмын 3.1-д заасан даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцааны тайлан нь энэ журмын хорин дөрөвдүгээр хавсралт “Даатгагч өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадвараа үнэлэх заавар”-т тусгасан даатгагчийн өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын үнэлгээний тайлангийн бүрдэл хэсэг болно.

3.8.Хороо шаардлагатай гэж үзвэл төлбөрийн чадварын зохистой харьцааны тайлан, энэ журмын 4.1.2, 4.1.3-т заасан төлөвлөгөөтэй холбогдуулан нэмэлт мэдээлэл, материал шаардаж болно.

3.9.Даатгагч энэ журмын 3.1, 3.2, 3.3, 3.4-т заасан тайлан, баримт бичгийг үндэслэл бүхий тоо мэдээлэл, баримт материалд тулгуурлан гаргах бөгөөд тэдгээрийн үндэслэлийг баримтаар баталгаажуулж, нотолсон байх шаардлагатай.

3.10.Даатгагч нь шаардлагатай гэж үзвэл энэ журмын 3.1-д зааснаас гадна төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг тухай бүрд тооцоолох боломжтой байна.

3.11.Даатгагч энэ журмын 3.1, 3.7-д заасны дагуу төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг тооцоолох үед даатгагчийн төлбөрийн чадварын түвшин энэ журмын 2.19.2 – 2.19.5-д хүрсэн тохиолдолд Хороонд нэн даруй мэдэгдэх бөгөөд ийнхүү мэдэгдсэнээс хойш даатгагч нь энэ журмын 4.1.2, 4.1.3-т заасан төлөвлөгөөг ажлын 15 хоногийн дотор боловсруулж, Хороонд хүргүүлнэ.

3.12.Даатгагч энэ журмын 2.1-д заасан даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцааны үзүүлэлт буюу даатгагчийн хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцаа болон даатгагчийн зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцаа үзүүлэлтүүдийн Хороонд хянагдсан дүнг энэ журмын хорин гуравдугаар хавсралтад заасан загварт нийцүүлэн, 1-3 дугаар улирлын дүнг дараа улирлын 2 дахь сарын 15-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн дүнг 4 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор өөрийн цахим хуудасны тусгайлсан цэсэд байршуулан олон нийтэд мэдээлэх үүрэгтэй.

3.13.Даатгагч нь хөрөнгийг гадаад улсад байршуулах бол Хороонд холбогдох үндэслэл бүхий тайлбар, мэдээллийг албан бичгээр ирүүлэх ба даатгагч бүрэн гүйцэд мэдээлэл, тайлбар ирүүлсэн өдрөөс хойш ажлын 10 хоногийн дотор Хороо мэдээллийг хянаж, хариуг албан бичгээр даатгагчид хүргүүлнэ. Хороо шаардлагатай тохиолдолд уг албан бичгийг хүргүүлэх хугацааг сунгаж болно.

Дөрөв. Хяналт, хариуцлага

4.1.Хороо энэ журмын 2.19.1 – 2.19.5-д заасан даатгагчийн төлбөрийн чадварын түвшингээс хамааран дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

4.1.1.Даатгагчийн төлбөрийн чадвар нэгдүгээр түвшинд байвал Хороо зайны хяналтыг хэвийн хэрэгжүүлэх;

4.1.2.Даатгагчийн төлбөрийн чадвар хоёрдугаар түвшинд хүрсэн тохиолдолд төлбөрийн чадварын түвшинг сайжруулах төлөвлөгөө болон шаардлагатай гэж үзсэн бусад баримт материалыг Хороонд ирүүлж хянуулахыг шаардах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд газар дээрх хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх;

4.1.3.Даатгагчийн төлбөрийн чадвар гуравдугаар түвшинд хүрсэн тохиолдолд даатгагчаас нэн даруй эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр арга хэмжээ авах буюу төлбөрийн чадварын түвшинг сайжруулах төлөвлөгөөг боловсруулан, шаардлагатай гэж үзсэн бусад баримт материалын хамт Хороонд ирүүлж хянуулахыг шаардах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд газар дээрх хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх;

4.1.4.Даатгагчийн төлбөрийн чадвар дөрөвдүгээр түвшинд хүрсэн тохиолдолд газар дээрх хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэн, уг түвшинг сайжруулах боломж нөхцөл, төлбөрийн чадварт сөргөөр нөлөөлж буй нөхцөл байдалтай уялдуулан Даатгалын тухай хуулийн 68 дугаар зүйлд заасан албадлагын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;

4.1.5.Даатгагчийн төлбөрийн чадвар тавдугаар түвшинд хүрсэн тохиолдолд уг түвшинг сайжруулах боломж нөхцөл, даатгуулагчдын эрх ашигт ноцтой нөлөөлөх эсэхийг харгалзан үзэж Даатгалын тухай хуулийн 68 дугаар зүйлийн 68.1.1, 68.1.2, 68.1.5, 78 дугаар зүйлийн 78.5 дахь заалтад заасан арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх;

4.1.6.Даатгагчид даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгогдсон улирлаас эхлэн 12 дахь улирлыг дуусталх хугацаанд тухайн даатгагчийн төлбөрийн чадварын түвшин энэ журмын 2.19.4, 2.19.5-д заасан түвшинд хүрсэн тохиолдолд, энэ журмын 4.1.3-т заасан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

4.2.Даатгагч энэ журмын 4.1.2, 4.1.3-т заасан төлөвлөгөөг даатгагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөр батлуулсан байх бөгөөд уг төлөвлөгөө нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

4.2.1.Төлбөрийн чадварт хамгийн их хэмжээгээр эсхүл мэдэгдэхүйц сөрөг нөлөө үзүүлсэн эрсдэл, үзүүлэлтүүдийг тодорхойлсон байх;

4.2.2.Энэ журмын 1.2-т заасан эрсдэл, түүнд холбогдох эрсдэл, үзүүлэлтүүдийг үе шаттайгаар хэрхэн бууруулах талаар тодорхой баримт, тоо мэдээлэл, загварчлал, тооцоолол дээр үндэслэн тодорхойлсон байх ба эдгээр нь даатгагчийн бусад эрсдэл, хөрөнгийн үзүүлэлтүүд, даатгагчийн үйл ажиллагаа, түүний эрсдэлийн удирдлагын бодлогод хэрхэн нөлөөлөх талаар тусгасан байх;

4.2.3.Төлбөрийн чадварын түвшинг хамгийн ихдээ хоёр улирлын дотор сайжруулахаар төлөвлөгөөний хугацааг товлосон байх бөгөөд даатгагч энэ хугацааг сунгах талаар үндэслэл бүхий хүсэлт, холбогдох баримт нотолгоог ирүүлсэн тохиолдолд нэг удаа сунгаж болно.

4.3.Хороо энэ журмын 4.1.2, 4.1.3-т заасан төлөвлөгөөг ажлын 10 хоногийн дотор хянаж, шаардлагатай тохиолдолд даатгагчид зөвлөмж хүргүүлэн, тус төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж буй эсэхэд хяналт тавина.

4.4.Даатгагч Хорооноос тогтоосон хугацаанд энэ журмын 4.1.2, 4.1.3-т заасан төлөвлөгөөг ирүүлээгүй, ирүүлсэн төлөвлөгөө нь энэ журмын 4.2-т заасан шаардлагыг хангаагүй, мөн төлөвлөгөөг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд даатгагчаас ажлын 5 хоногийн дотор тайлбар авах ба үндэслэл бүхий тайлбар ирүүлсэн эсэхээс шалтгаалан Даатгалын тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид заасан албадлагын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

4.5.Хороо энэ журмын хэрэгжилтэд байнга хяналт тавих бөгөөд зөрчсөн этгээдэд Даатгалын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

--oOo--

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
нэгдүгээр хавсралт

МАЯГТ СЗХ04155. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Хөрөнгийн ангилал	Мөрийн дугаар	Эрсдэлийн хувь	Хөрөнгийн дүн*	Эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
А	Б	В	1	2	3 = 1*2
1	**Хүүгийн эрсдэл** (=мөр(2+…+5))	1			
1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	2	1.00%		
1.2	3 сараас 1 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт	3	3.00%		
1.3	1-5 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт**	4	7.00% / 4.00%		
1.4	5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт**	5	10.00% / 6.00%		
2	**Валютын ханшийн эрсдэл** (=мөр(7+16+25+34+43+52+61+70+79))	6			
2.1	*АНУ доллар* (=|мөр(12+…+15-8…-11)|)	7			
2.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	8	7.40%		
2.1.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	9	7.40%		
2.1.3	Үнэт цаас	10	7.40%		
2.1.4	Давхар даатгалаас авах авлага	11	7.40%		
2.1.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	12	7.40%		
2.1.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	13	7.40%		
2.1.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	14	7.40%		
2.1.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	15	7.40%		
2.2	*Евро* (=|мөр(21+…+24-17…-20)|)	16			
2.2.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	17	6.43%		
2.2.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	18	6.43%		
2.2.3	Үнэт цаас	19	6.43%		
2.2.4	Давхар даатгалаас авах авлага	20	6.43%		
2.2.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	21	6.43%		
2.2.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	22	6.43%		
2.2.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	23	6.43%		

2.2.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	24	6.43%		
2.3	*Японы иен* (=|мөр(30+…+33-26…-29)|)	25			
2.3.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	26	6.99%		
2.3.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	27	6.99%		
2.3.3	Үнэт цаас	28	6.99%		
2.3.4	Давхар даатгалаас авах авлага	29	6.99%		
2.3.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	30	6.99%		
2.3.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	31	6.99%		
2.3.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	32	6.99%		
2.3.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	33	6.99%		
2.4	*Английн фунт* (=|мөр(39+…+42-35…-38)|)	34			
2.4.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	35	7.41%		
2.4.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	36	7.41%		
2.4.3	Үнэт цаас	37	7.41%		
2.4.4	Давхар даатгалаас авах авлага	38	7.41%		
2.4.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	39	7.41%		
2.4.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	40	7.41%		
2.4.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	41	7.41%		
2.4.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	42	7.41%		
2.5	*ОХУ-ын рубль* (=|мөр(48+…+51-44…-47)|)	43			
2.5.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	44	10.90%		
2.5.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	45	10.90%		
2.5.3	Үнэт цаас	46	10.90%		
2.5.4	Давхар даатгалаас авах авлага	47	10.90%		
2.5.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	48	10.90%		
2.5.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	49	10.90%		
2.5.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	50	10.90%		
2.5.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	51	10.90%		
2.6	*БНХАУ-ын юань* (=|мөр(57+…+60-53…-56)|)	52			
2.6.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	53	8.29%		
2.6.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	54	8.29%		
2.6.3	Үнэт цаас	55	8.29%		
2.6.4	Давхар даатгалаас авах авлага	56	8.29%		
2.6.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	57	8.29%		
2.6.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	58	8.29%		

2.6.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	59	8.29%		
2.6.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	60	8.29%		
2.7	*БНСУ-ын вон* (=|мөр(66+…+69-62…-65)|)	61			
2.7.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	62	4.92%		
2.7.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	63	4.92%		
2.7.3	Үнэт цаас	64	4.92%		
2.7.4	Давхар даатгалаас авах авлага	65	4.92%		
2.7.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	66	4.92%		
2.7.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	67	4.92%		
2.7.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	68	4.92%		
2.7.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	69	4.92%		
2.8	*Хонконг доллар* (=|мөр(75+…+78-71…-74)|)	70			
2.8.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	71	7.54%		
2.8.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	72	7.54%		
2.8.3	Үнэт цаас	73	7.54%		
2.8.4	Давхар даатгалаас авах авлага	74	7.54%		
2.8.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	75	7.54%		
2.8.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	76	7.54%		
2.8.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	77	7.54%		
2.8.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	78	7.54%		
2.9	*Бусад улсын валют* (=|мөр(84+…+87-80…-83)|)	79			
2.9.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	80	7.40%		
2.9.2	Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	81	7.40%		
2.9.3	Үнэт цаас	82	7.40%		
2.9.4	Давхар даатгалаас авах авлага	83	7.40%		
2.9.5	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	84	7.40%		
2.9.6	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	85	7.40%		
2.9.7	Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	86	7.40%		
2.9.8	Давхар даатгагчид өгөх өглөг	87	7.40%		
3	**Хувьцааны эрсдэл***** (=мөр(89+…+97))	88			
3.1.	Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад**** оруулсан хөрөнгө оруулалт	89	45.00%		
3.2	Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн хувьцаа	90	45.00%		

3.3	Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах нээлттэй хувьцаат компанийн хувьцаа	I ангилал	91	25.00%		
		II ангилал	92	30.00%		
		III ангилал	93	40.00%		
3.4	Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах хаалттай хувьцаат компанийн хувьцаа		94	37.50%		
3.5	Гадаад улсын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компанийн нээлттэй арилжаалагддаг хувьцаа		95	46.50%		
3.6	Гадаад улсын биржийн бус зах зээл дээр бүртгэлтэй компанийн хувьцаа		96	56.50%		
3.7	Бусад хувьцаа		97	60.00%		
4	**Хөрөнгийн эрсдэл** (=мөр(99+…+117))		98			
4.1	Газрын сайжруулалт*****		99	5.00%		
4.2	Барилга байгууламж*****		100	15.00%		
4.3	Машин тоног төхөөрөмж		101	20.00%		
4.4	Тээврийн хэрэгсэл		102	35.00%		
4.5	Тавилга эд хогшил		103	40.00%		
4.6	Компьютер дагалдах хэрэгсэл		104	45.00%		
4.7	Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгө		105	15.00%		
4.8	Дуусаагүй барилга		106	50.00%		
4.9	Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө*****		107	15.00%		
4.10	Үнэт металл, Дериватив		108	30.00%		
4.11	Барьцаалсан хөрөнгө******		109	80.00%		
4.12	Виртуал хөрөнгө******		110	90.00%		
4.13	Бараа материал		111	70.00%		
4.14	Өмчлөх бусад хөрөнгө	Хэвийн	112	0.00%		
		Анхаарал хандуулах	113	25.00%		
		Хэвийн бус	114	50.00%		
		Эргэлзээтэй	115	100.00%		
		Муу	116	100.00%		
4.15	Биет бус хөрөнгө		117	50.00%		

*энэ журмын хорьдугаар хавсралтад тусгагдсан дансны жагсаалтаарх хөрөнгийн ангиллын дүнг ашиглана.

**энэ журмын хоёрдугаар хавсралтад заасны дагуу тооцсон хөрөнгө ба өр төлбөрийн хугацааны зөрүү 0-с их тохиолдолд 1-5 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын хүүгийн эрсдэлийн хувьд 7.00%, 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын хувьд 10.00%, харин хөрөнгө ба өр төлбөрийн хугацааны зөрүү 0 ба түүнээс бага тохиолдолд 1-5 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын хүүгийн

эрсдэлийн хувьд 4.00%, 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын хувьд 6.00% эрсдэлийн хувийг ашиглана.
*** Хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх энэ ангилалд хамаарна.
****Даатгагч нь Компанийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.16 дахь хэсэгт заасан компанийн нэгдлийн оролцогч компани тохиолдолд холбогдох ангилалд хамаарах хөрөнгийн дүнг тусгана.
***** Иргэний хуулийн 84 дүгээр зүйлийн 84.3 дахь хэсэгт заасан, холбогдох хууль, журмын дагуу баталгаажсан эрхийн гэрчилгээтэй үл хөдлөх хөрөнгө энэ ангилалд хамаарна.
****** энэ маягтын 4.11-д заасан холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу барьцаалсан эд хөрөнгө, 4.12-т заасан "Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай" хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д заасан хөрөнгө нь нягтлан бодох бүртгэлийн хувьд энэ маягтын 4-т заасан бусад хөрөнгийн дүнд бүртгэгдсэн тохиолдолд уг бүртгэгдсэн хөрөнгийн дүнг 4.11, 4.12-т заасан хөрөнгийн дүнгээр бууруулж тооцно.

Тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал	/……........................../	/................................./
Ерөнхий нягтлан бодогч	/……......................../	/................................/
…...	/…............................/	/…............................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
хоёрдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04156. ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ, ӨР ТӨЛБӨРИЙН ХУГАЦААНЫ ЗӨРҮҮ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Үзүүлэлт	Мөрийн дугаар	Хөрөнгийн дүн*	Өр төлбөрийн дүн**
А	Б	В	1	2
1.1	0-1 жилийн хугацаатай	1		
1.2	1-5 жилийн хугацаатай	2		
1.3	5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай	3		
1.4	Хугацааны дундаж үзүүлэлт***	4		
1.5	Хөрөнгө ба өр төлбөрийн хугацааны зөрүү (=мөр 4 багана(1-2))	5		

*0-1 жилийн хугацаатай хөрөнгийн дүнгийн хувьд энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад тусгагдсан Хүүгийн эрсдэлийн Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө болон 3 сараас 1 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын нийлбэр дүнг ашиглана. 1-5, 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай хөрөнгийн дүнгийн хувьд энэ журмын нэгдүгээр хавсралтад тусгагдсан Хүүгийн эрсдэлийн 1-5, 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүнг тус тус ашиглана.

**энэ журмын 3.2.7-д заасан маягтын дагуу тооцсон даатгагчийн өр төлбөрийн дүнг ашиглана.

***хугацааны ангилал бүрийн дундаж утга, хөрөнгө болон өр төлбөрийн дүнгийн жигнэсэн дунджийг ашиглан хугацааны дундаж үзүүлэлтийг тооцно.

Тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал   /……........................../   /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч   /……......................../   /................................/

…..   /…........................../   /…........................../

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
гуравдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04157. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ХАМААРЛЫН ТООЦООЛОЛ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

j / i		Хүүгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Валютын ханшийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Хувьцааны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Хөрөнгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
		Зах зээлийн эрсдэлийн хамаарлын коэффициент			
Хүүгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		1.00	0.25	-	-
Валютын ханшийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		0.25	1.00	0.25	-
Хувьцааны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	0.25	1.00	-
Хөрөнгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	-	1.00
Зах зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн					

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /……........................../ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……......................../ /................................/

…... /…............................./ /…............................./

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
дөрөвдүгээр хавсралт

МАЯГТ СЗХ04158. ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................. 20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Үзүүлэлт	Мөрийн дугаар	Эрсдэлийн хувь	Хөрөнгийн дүн*	Эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
А	Б	В	1	2	3=1*2
1	**Дотоодын банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө**** (=мөр(2+11))	1			
1.1	Дотоодын банкин дахь харилцах, хадгаламж, хадгаламжийн сертификат (=мөр(3+…+10))	2			
1.1.1	Батлан даалттай	3	0.00%		
1.1.2	АА ба түүнээс дээш	4	2.00%		
1.1.3	А	5	5.00%		
1.1.4	ВВВ	6	6.00%		
1.1.5	ВВ	7	7.00%		
1.1.6	В ба түүнээс доош	8	8.00%		
1.1.7	Зэрэглэлгүй	9	10.00%		
1.1.8	Бусад	10	80.00%		
1.2	Дотоодын банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө (=мөр(12+…+19))	11			
1.2.1	Батлан даалттай	12	0.00%		
1.2.2	АА ба түүнээс дээш	13	5.00%		
1.2.3	А	14	7.00%		
1.2.4	ВВВ	15	10.00%		
1.2.5	ВВ	16	12.00%		
1.2.6	В ба түүнээс доош	17	14.00%		
1.2.7	Зэрэглэлгүй	18	16.00%		
1.2.8	Бусад	19	80.00%		
2	**Даатгалын авлага (давхар даатгагчаас авах авлагаас бусад) (цэвэр)** (=мөр(21+…+25))	20			
2.1	Хэвийн	21	0.00%		
2.2	Анхаарал хандуулах	22	25.00%		
2.3	Хэвийн бус	23	50.00%		
2.4	Эргэлзээтэй	24	100.00%		
2.5	Муу	25	100.00%		
3	**Давхар даатгагчаас авах авлага*** (цэвэр)** (=мөр(27+…+34))	26			
3.1	Батлан даалттай****	27	0.00%		
3.2	АА ба түүнээс дээш	28	1.60%		

3.3	A	29	4.00%		
3.4	BBB	30	8.00%		
3.5	BB	31	16.00%		
3.6	B ба түүнээс доош	32	24.00%		
3.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	33	30.00%		
3.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	34	100.00%		
4	**Бусад авлага (цэвэр)** (=мөр(36+…+40))	35			
4.1	Хэвийн	36	0.00%		
4.2	Анхаарал хандуулах	37	25.00%		
4.3	Хэвийн бус	38	50.00%		
4.4	Эргэлзээтэй	39	100.00%		
4.5	Муу	40	100.00%		
5	**Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө** (=мөр(42+…+49))	41			
5.1	Батлан даалттай	42	0.00%		
5.2	AA ба түүнээс дээш	43	1.60%		
5.3	A	44	2.00%		
5.4	BBB	45	4.00%		
5.5	BB	46	8.00%		
5.6	B ба түүнээс доош	47	12.00%		
5.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	48	20.00%		
5.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	49	70.00%		
6	**Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж***** (=мөр(51+…+58))	50			
6.1	Батлан даалттай	51	0.00%		
6.2	AA ба түүнээс дээш	52	1.60%		
6.3	A	53	4.00%		
6.4	BBB	54	8.00%		
6.5	BB	55	16.00%		
6.6	B ба түүнээс доош	56	24.00%		
6.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	57	30.00%		
6.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	58	100.00%		
7	**Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг***** (=мөр(60+…+65))	59			
7.1	Батлан даалттай	60	0.00%		
7.2	AA ба түүнээс дээш	61	1.60%		
7.3	A	62	4.00%		
7.4	BBB	61	8.00%		
7.5	BB	62	16.00%		
7.6	B ба түүнээс доош	63	24.00%		
7.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	64	30.00%		
7.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	65	100.00%		
8	**Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал****** (=мөр(67+…+74))	66			
8.1	Батлан даалттай	67	0.00%		
8.2	AA ба түүнээс дээш	68	1.60%		
8.3	A	69	4.00%		
8.4	BBB	70	8.00%		

8.5	BB	71	16.00%		
8.6	B ба түүнээс доош	72	24.00%		
8.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	73	30.00%		
8.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	74	100.00%		
9	**Үнэт цаас (цэвэр)** (=мөр(76+…+94+103+112+121))	75			
9.1	Засгийн газраас гаргасан өрийн хэрэгсэл	76	0.00%		
9.2	Хөгжлийн банкны үнэт цаас	77	5.00%		
9.3	Аймаг нийслэлийн гаргасан өрийн хэрэгсэл	78	5.00%		
9.4	Ногоон бонд	79	10.00%		
9.5	Хөрөнгөөр баталгаажсан барьцаат үнэт цаас	80	6.00%		
9.6	Хөрөнгөөр баталгаажсан баталгаат үнэт цаас	81	8.00%		
9.7	Монголын хөрөнгийн биржийн хувьцаат компанийн өрийн хэрэгсэл – I ангилал	82	10.00%		
9.8	Монголын хөрөнгийн биржийн хувьцаат компанийн өрийн хэрэгсэл – II ангилал	83	12.50%		
9.9	Монголын хөрөнгийн биржийн хувьцаат компанийн өрийн хэрэгсэл – III ангилал	84	15.00%		
9.10	Компанийн өрийн хэрэгсэл – биржийн бус зах зээл дээр арилжаалагддаг	85	20.00%		
9.11	Хамтын хөрөнгө оруулалтын нээлттэй сангийн нэгж эрх	86	10.00%		
9.12	Хамтын хөрөнгө оруулалтын хаалттай сангийн нэгж эрх	87	15.00%		
9.13	Хамтын биржээр арилжаалагддаг хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх	88	20.00%		
9.14	Хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх	89	20.00%		
9.15	Монголын хөрөнгийн биржийн хувьцаат компанийн хувьцаа – I ангилал	90	20.00%		
9.16	Монголын хөрөнгийн биржийн хувьцаат компанийн хувьцаа – II ангилал	91	25.00%		
9.17	Монголын хөрөнгийн биржийн хувьцаат компанийн хувьцаа – III ангилал	92	30.00%		
9.18	Хаалттай хувьцаат болон хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн хувьцаа	93	40.00%		
9.19	Гадаадын Засгийн газраас гаргасан өрийн хэрэгсэл (=мөр(95+…+102))	94			
9.19.1	Батлан даалттай	95	0.00%		
9.19.2	AA ба түүнээс дээш	96	1.60%		
9.19.3	A	97	2.00%		
9.19.4	BBB	98	4.00%		
9.19.5	BB	99	8.00%		

9.19.6	В ба түүнээс доош	100	12.00%		
9.19.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	101	18.00%		
9.19.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	102	50.00%		
9.20	Гадаадын компанийн өрийн хэрэгсэл, хөрөнгө оруулалтын сан (=мөр(104+…+111))	103			
9.20.1	Батлан даалттай	104	0.00%		
9.20.2	АА ба түүнээс дээш	105	2.00%		
9.20.3	А	106	4.00%		
9.20.4	ВВВ	107	8.00%		
9.20.5	ВВ	108	16.00%		
9.20.6	В ба түүнээс доош	109	24.00%		
9.20.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	110	50.00%		
9.20.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	111	100.00%		
9.21	Гадаадын компанийн хувьцаа (=мөр(113+…+120))	112			
9.21.1	Батлан даалттай	113	4.00%		
9.21.2	АА ба түүнээс дээш	114	8.00%		
9.21.3	А	115	16.00%		
9.21.4	ВВВ	116	24.00%		
9.21.5	ВВ	117	30.00%		
9.21.6	В ба түүнээс доош	118	50.00%		
9.21.7	Зэрэглэлгүй, хамгаалалттай	119	100.00%		
9.21.8	Зэрэглэлгүй, хамгаалалтгүй	120	100.00%		
9.22	Бусад үнэт цаас	121	100.00%		

*энэ журмын хорин нэгдүгээр хавсралтад тусгагдсан дансны жагсаалтаарх хөрөнгийн ангиллын дүнг ашиглана.
** энэ маягтын 1.1-д заасан дотоодын банк нь Монгол банкнаас банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан, тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой аль нэг албадлагын арга хэмжээнд ороогүй, холбогдох этгээдэд үл хамаарах Банкны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.2-т заасан шаардлагыг хангасан банк байх, 1.2-т заасан банкнаас бусад санхүүгийн байгууллага нь Хорооноос санхүүгийн үйлчилгээний чиглэлээр тусгай зөвшөөрөл авсан, тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой аль нэг албадлагын арга хэмжээнд ороогүй байх ба банк бус санхүүгийн байгууллагын хувьд Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4 дэх хэсгийг хангасан банк бус санхүүгийн байгууллага байх, эдгээр шаардлагуудыг хангаагүй дотоодын банк, банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүнг энэ маягтын 1.1.8, 1.2.8 заалтад буюу 10, 19 дүгээр мөрийн 2 дугаар баганын харгалзах нүдэнд тус тус тусгана.
*** Давхар даатгагч нь дотоодын төрийн өмчит хувьцаат компани тохиолдолд энэ маягтын 3, 6, 7 дахь үзүүлэлтийн хувьд эрсдэлийн хувийг 4 хувиар тооцно.
**** Даатгалын зуучлагч, төлөөлөгч нь дотоодын хуулийн этгээд, иргэн тохиолдолд энэ маягтын 8 дахь үзүүлэлтийн эрсдэлийн хувийг 4 хувиар тооцно.

Тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /……........................./ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……......................./ /................................/

….. /…........................./ /…........................../

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
тавдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04159. ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ХАМААРЛЫН ТООЦООЛОЛ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

j / i		Дотоодын банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Даатгалын авлагын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Давхар даатгагчаас авах авлагын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Бусад авлагын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамжийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Үнэт цаасны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
		Зээлийн эрсдэлийн хамаарлын коэффициент								
Дотоодын банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн эрсдэлд хөрөнгийн суурилсан дүн		1.00	-	-	-	-	-	-	-	-
Даатгалын авлагын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	1.00	-	-	-	-	-	-	-
Давхар даатгагчаас авах авлагын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	1.00	-	-	0.50	0.50	-	-
Бусад авлагын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	-	1.00	-	-	-	-	-

Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	-	-	1.00	-	-	-	-
Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамжийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	0.50	-	-	1.00	0.50	-	-
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	0.50	-	-	0.50	1.00	-	-
Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардлын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	-	-	-	-	-	1.00	-
Үнэт цаасны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	-	-	-	-	-	-	1.00
Зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн										

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /……........................../ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……........................./ /................................./

….. /…........................../ /…............................../

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
зургаадугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04160. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН АНДЕРРАЙТИНГИЙН ЭРСДЭЛИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Даатгалын хэлбэр	Мөрийн дугаар	Эрсдэлийн хувь	Хөрөнгийн дүн*	Эрсдэлд суурилсан хөрөнгө
А	Б	В	1	2	3=1*2
1	**Хураамжийн эрсдэл** (=мөр(2+…+19))	1			
1.1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	2	40.00%		
1.2	Хөрөнгийн даатгал	3	20.00%		
1.3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	4	20.00%		
1.4	Ачааны даатгал	5	34.00%		
1.5	Барилга угсралтын даатгал	6	65.00%		
1.6	Газар тариалангийн даатгал	7	80.00%		
1.7.а	Малын индексжүүлсэн даатгал	8	20.00%		
1.7.б	1.7.а-аас бусад мал амьтдын даатгал	9	45.00%		
1.8	Агаарын хөлгийн даатгал	10	60.00%		
1.9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	11	30.00%		
1.10	Хариуцлагын даатгал	12	40.00%		
1.11	Санхүүгийн даатгал	13	35.00%		
1.12	Зээлийн даатгал	14	60.00%		
1.13	Итгэлцлийн даатгал	15	40.00%		
1.14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	16	60.00%		
1.15	Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	17	20.00%		
1.16	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	18	20.00%		
1.17	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	19	15.00%		
2	**Нөхөн төлбөрийн эрсдэл** (=мөр(21+…+38))	20			
2.1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	21	20.00%		
2.2	Хөрөнгийн даатгал	22	60.00%		
2.3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	23	20.00%		
2.4	Ачааны даатгал	24	35.00%		
2.5	Барилга угсралтын даатгал	25	65.00%		
2.6	Газар тариалангийн даатгал	26	60.00%		
2.7.а	Малын индексжүүлсэн даатгал	27	20.00%		
2.7.б	2.7.а-аас бусад мал амьтдын даатгал	28	60.00%		
2.8	Агаарын хөлгийн даатгал	29	60.00%		

2.9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	30	40.00%		
2.10	Хариуцлагын даатгал	31	35.00%		
2.11	Санхүүгийн даатгал	32	30.00%		
2.12	Зээлийн даатгал	33	35.00%		
2.13	Итгэлцлийн даатгал	34	60.00%		
2.14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	35	60.00%		
2.15	Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	36	60.00%		
2.16	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	37	60.00%		
2.17	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	38	20.00%		

*энэ журмын 2.13.1, 2.13.2-т заасан дүн

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /…….........................../ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……......................../ /................................/

…... /…............................/ /…............................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
долоодугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04161. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН АНДЕРРАЙТИНГИЙН ЭРСДЭЛИЙН ХАМААРЛЫН ТООЦООЛОЛ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

j / i		Хураамжийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Нөхөн төлбөрийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
		Андеррайтингийн эрсдэлийн хамаарлын коэффициент	
Хураамжийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		1.00	-
Нөхөн төлбөрийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	1.00
Андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн			

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /……........................../ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……......................../ /................................/

….. /…............................/ /…............................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
наймдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04162. УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛЫН АНДЕРРАЙТИНГИЙН ЭРСДЭЛИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................. 20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Даатгалын хэлбэр	Мөрийн дугаар	Эрсдэлд суурилсан хөрөнгө
А	Б	В	1
1	**Нас баралтын эрсдэл** (=мөр(2+…+7))	1	
1.1	Хугацаат амьдралын даатгал	2	
1.2	Насан туршийн даатгал	3	
1.3	Хуримтлалын даатгал	4	
1.4	Тэтгэврийн даатгал	5	
1.5	Эрүүл мэндийн даатгал	6	
1.6	Аннуити даатгал	7	
2	**Насжилтын эрсдэл** (=мөр(9+…+14))	8	
2.1	Хугацаат амьдралын даатгал	9	
2.2	Насан туршийн даатгал	10	
2.3	Хуримтлалын даатгал	11	
2.4	Тэтгэврийн даатгал	12	
2.5	Эрүүл мэндийн даатгал	13	
2.6	Аннуити даатгал	14	
3	**Гэрээ цуцлалтын эрсдэл** (=мөр(16+…+21))	15	
3.1	Хугацаат амьдралын даатгал	16	
3.2	Насан туршийн даатгал	17	
3.3	Хуримтлалын даатгал	18	
3.4	Тэтгэврийн даатгал	19	
3.5	Эрүүл мэндийн даатгал	20	
3.6	Аннуити даатгал	21	
4	**Зардлын эрсдэл** (=мөр(23+…+28))	22	
4.1	Хугацаат амьдралын даатгал	23	
4.2	Насан туршийн даатгал	24	
4.3	Хуримтлалын даатгал	25	
4.4	Тэтгэврийн даатгал	26	
4.5	Эрүүл мэндийн даатгал	27	
4.6	Аннуити даатгал	28	
5	**Гамшгийн эрсдэл** (=мөр(30+…+35))	29	
5.1	Хугацаат амьдралын даатгал	30	
5.2	Насан туршийн даатгал	31	
5.3	Хуримтлалын даатгал	32	
5.4	Тэтгэврийн даатгал	33	
5.5	Эрүүл мэндийн даатгал	34	
5.6	Аннуити даатгал	35	

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал	/……….........................../	/................................../
Ерөнхий нягтлан бодогч	/………........................./	/................................./
…...	/…............................../	/…............................../

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
есдүгээр хавсралт

МАЯГТ СЗХ04163. УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛЫН АНДЕРРАЙТИНГИЙН ЭРСДЭЛИЙН ХАМААРЛЫН ТООЦООЛОЛ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

i \ j		Нас баралтын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Насжилтын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Гэрээ цуцлалтын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Зардлын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Гамшгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
		Андеррайтингийн эрсдэлийн хамаарлын коэффициент				
Нас баралтын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		1.00	-0.25	0.00	0.25	0.25
Насжилтын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-0.25	1.00	0.25	0.25	0.00
Гэрээ цуцлалтын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		0.00	0.25	1.00	0.50	0.25
Зардлын эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		0.25	0.25	0.50	1.00	0.25
Гамшгийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		0.25	0.00	0.25	0.25	1.00
Андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн						

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /……........................../ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……........................./ /................................/

…... /…........................../ /….........................../

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
аравдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04164. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЭРСДЭЛИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

“Компанийн засаглалын кодекс”-ийн хэрэгжилтийн үнэлгээний хувь*	Харгалзах хувь	Эрсдэлийн хувь	ҮА**	Үйл ажиллагааны эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
А	Б	1	2	3=1*2
	0-50%	5%		
	51-70%	4%		
	71-90%	3%		
	90-100%	2%		

*Хорооноос хянаж, баталгаажуулсан хэрэгжилтийн үнэлгээний хувь

** Ердийн даатгагчийн хувьд энэ журмын 2.14.1-д заасан дүн, урт хугацааны даатгагчийн хувьд энэ журмын 2.14.2-т заасан дүн, давхар даатгагчийн хувьд энэ журмын 2.14.3-т заасан дүн

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал   /……........................./   /................................/

Ерөнхий нягтлан бодогч   /……......................../   /................................/

…..   /…............................./   /…............................./

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван нэгдүгээр хавсралт

МАЯГТ СЗХ04165. ТӨРӨЛЖҮҮЛЭЛТИЙН БУУРУУЛАЛТЫН ТООЦООЛОЛ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

Эрсдэлийн хамаарал		Зах зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн	Андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн
Зах зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		1.00	-	-
Зээлийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	1.00	-
Андеррайтингийн эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн дүн		-	-	1.00
Төрөлжүүлэлтийн бууруулалт				

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /……........................../ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /……......................../ /................................/

…... /…............................/ /…............................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван хоёрдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04166. НЭГЖИД НОГДОХ ХЭМЖЭЭНЭЭС ХЭТРҮҮЛЭН БАЙРШУУЛСАН ХӨРӨНГИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Хөрөнгийн ангилал	Мөрийн дугаар	Нэгжид* ногдох хөрөнгийн дүн	Нэгжид ногдох хөрөнгийн дээд хувь	Хэтрүүлэн байршуулсан хөрөнгийн дүн**
А	Б	В	1	2	3
1	Дотоодын банкин дахь харилцах, хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, хөрөнгө оруулалт	1		35.00%	
2	Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	2		1.00%	
3	Дотоодын банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт	3		15.00%	
4	Бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	4		2.00%	
5	Бэлэн мөнгө	5		2.00%	
6	Авлага	6		20.00%	
7	Засгийн газраас гаргасан өрийн хэрэгсэл	7		100.00%	
8	Хөгжлийн банкны үнэт цаас	8		5.00%	
9	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас	9		15.00%	
10	Аймаг нийслэлийн гаргасан өрийн хэрэгсэл	10		5.00%	
11	Компанийн өрийн хэрэгсэл	11		10.00%	
12	Компанийн хувьцаа	12		5.00%	
13	Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх	13		10.00%	
14	Гадаадын Засгийн газраас гаргасан өрийн хэрэгсэл	14		1.00%	
15	Гадаадын компанийн өрийн хэрэгсэл	15		0.50%	
16	Гадаадын компанийн хувьцаа	16		0.50%	
17	Үнэт металл, дериватив	17		2.50%	
18	Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	18		5.00%	
19	Өмчлөх бусад хөрөнгө	19		5.00%	
20	Санхүүгийн түрээс	20		5.00%	
21	Үл хөдлөх хөрөнгө***	21		25.00%	
22	Хөдлөх хөрөнгө	22		5.00%	
23	Программ хангамж	23		25.00%	
24	Бусад биет бус хөрөнгө	24		10.00%	
25	Нэг хуулийн этгээдэд байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага, санхүүгийн түрээс	25		35.00%	

26	Нэг компанийн нэгдэлд**** хамрагдаж байгаа нэгдлийн оролцогч компаниудад байршуулсан нийт хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага, санхүүгийн түрээс	26		50.00%	
	Нийт (=мөр(1+…+26))	27			

*Нэгж гэж авлага, санхүүгийн түрээс, байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын хувьд банк, банк бус санхүүгийн байгууллага, үнэт цаас гаргагч, даатгалын зуучлагч, даатгалын төлөөлөгч, түрээслэгч гэх мэт иргэн, хуулийн этгээд, байгууллагыг, бэлэн мөнгө, үл хөдлөх, хөдлөх, биет бус, өмчлөх бусад хөрөнгийн хувьд тухайн хөрөнгийн ангиллаарх нийт дүнг ойлгоно. Энэ журмын хорин хоёрдугаар хавсралтад тусгагдсан дансны жагсаалтаарх хөрөнгийн ангиллын дүнг ашиглана.
**Даатгагчийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүнгээс хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг тус тус хассан дүнг энэ маягтад заасан нэгжид ногдох хөрөнгийн дээд хувиар үржүүлж, үржвэрийг тухайн нэгжид байршуулсан хөрөнгийн дүнгээс хасаж тооцно.
*** Иргэний хуулийн 84 дүгээр зүйлийн 84.3 дахь хэсэгт заасан, холбогдох хууль, журмын дагуу баталгаажсан эрхийн гэрчилгээтэй үл хөдлөх хөрөнгө энэ ангилалд хамаарна.
****Компанийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.14 дэх хэсэгт заасан компанийн нэгдэл.

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /…............................/ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /…............................/ /................................/

.... /.............................../ /................................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван гуравдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04167. ЗӨВШӨӨРӨГДӨХГҮЙ ХӨРӨНГИЙН ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Хөрөнгийн ангилал	Мөрийн дугаар	Хөрөнгийн дүн*	Эрсдэлийн хувь	Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн дүн
1	Хэвийн даатгалын авлага	1		15.00%	
2	Хэвийн даатгалын авлагаас бусад бүх авлагын нийт дүн (цэвэр)	2		100.00%	
3	Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо	3		100.00%	
4	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	4		100.00%	
5	Бараа материал	5		100.00%	
6	Гүүдвил	6		100.00%	
7	Программ хангамж (цэвэр)	7		50.00%	
8	Бусад биет бус хөрөнгө (цэвэр)	8		80.00%	
9	Нэгжид ногдох хэмжээнээс хэтрүүлэн байршуулсан хөрөнгийн нийлбэр дүн	9		100.00%	
10	Даатгалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.12 дахь заалтад заасан холбогдох этгээдэд байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын нийлбэр дүн	10		80.00%	
	Нийт (=мөр(1+…+10))	11			

*Энэ журмын хорин хоёрдугаар хавсралтад тусгагдсан дансны жагсаалтаарх хөрөнгийн ангиллын дүнг ашиглана

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал   /…............................./   /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч   /…............................/   /................................/

....   /............................../   /................................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван дөрөвдүгээр хавсралт

МАЯГТ СЗХ04168. ХӨРӨНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭТ БАЙДЛЫН БОЛОН ЗӨВШӨӨРӨГДӨХГҮЙ ХӨРӨНГИЙН ХАРЬЦААНЫ ТАЙЛАН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Үзүүлэлт	Мөрийн дугаар	Дүн
А	Б	В	1
1	**Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцаа** (=мөр(3 / 4))	1	
1.1	*Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын байвал зохих доод харьцаа*	2	
1.2	Даатгагчийн өөрийн хөрөнгө	3	
1.3	Зайлшгүй байх хөрөнгө	4	
1.3.1	Эрсдэлд суурилсан хөрөнгө (=мөр(11-12))	5	
1.3.1.1	Зах зээлийн эрсдэл	6	
1.3.1.2	Зээлийн эрсдэл	7	
1.3.1.3	Андеррайтингийн эрсдэл	8	
1.3.1.4	Үйл ажиллагааны эрсдэл	9	
1.3.1.5	Бусад шаардлагатай үзүүлэлтүүд	10	
1.3.1.6	Нийт эрсдэл (=мөр(6+…+10))	11	
1.3.1.7	Төрөлжүүлэлтийн бууруулалт	12	
1.3.2	Хорооноос тогтоосон хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ	13	
2	**Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцаа** (=мөр(15 / 16)	14	
2.1	Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгө	15	
2.2	Даатгагчийн нийт хөрөнгөөс хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг хассан дүн	16	

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал /…............................./ /................................./

Ерөнхий нягтлан бодогч /…........................../ /................................/

.... /.............................../ /................................/

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван тавдугаар хавсралт

МАЯГТ СЗХ04169. ДААТГАГЧИЙН ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРЫН ТҮВШИН

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

X(%) / Y(%)	X < (minX-20)	(minX-20) ≤ X < (minX-10)	(minX-10) ≤ X < minX	X ≥ minX	
0≤Y<10	**V**	**III**	**II**	**I**	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ Чанар ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
10≤Y<20	**V**	**IV**	**III**	**II**	
20≤Y<40	**V**	**V**	**IV**	**III**	
Y≥40	**V**	**V**	**V**	**IV**	
	→ → → → → Тоо хэмжээ → → → → →				

X – Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцаа
Y – Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцаа
minX – Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын байвал зохих доод харьцаа
I - V – Төлбөрийн чадварын түвшингийн дугаар

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Гүйцэтгэх захирал   /…........................../   /................................/

Ерөнхий нягтлан бодогч   /…........................./   /.............................../

....   /.............................../   /.............................../

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван зургаадугаар хавсралт

ДОТООДЫН БАНК, САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГАД БАЙРШУУЛСАН ХӨРӨНГИЙН ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙГ ТООЦОХОД АШИГЛАХ ОЛОН УЛСЫН ЗЭРЭГЛЭЛ ТОГТООХ БАЙГУУЛЛАГЫН УРТ ХУГАЦААНЫ ЗЭЭЛЖИХ ЗЭРЭГЛЭЛИЙН ХАРЬЦУУЛСАН ХҮСНЭГТ*

№	Зээлийн эрсдэлийг тооцоход ашиглах зэрэглэлийн ангилал	Standard & Poor's	Moody's Investors Service	Fitch	A.M. Best
1	АА ба түүнээс дээш	AAA-с BBB-	Aaa-с Baa3	AAA-с BBB-	Aaa-с ввв-
2	A	BB+-с B-	Ba1-с B3	BB+-с B-	вв+-с в-
3	BBB	CCC+	Caa1	CCC+	ccc+
4	BB	CCC	Caa2	CCC	ccc
5	B ба түүнээс доош	CCC- ба түүнээс доош	Caa3 ба түүнээс доош	CCC- ба түүнээс доош	ccc- ба түүнээс доош

*Төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг тооцож буй өдрөөс өмнөх 2 жил хүртэлх хугацаанд хамгийн сүүлийн байдлаар шинэчлэгдсэн зэрэглэлийн үнэлгээг ашиглах ба 2 жилээс өмнөх хугацаанд зэрэглэл тогтоох үнэлгээ хийгдсэн тохиолдолд тухайн банк, санхүүгийн байгууллага нь зэрэглэлгүй ангилалд хамаарна.

ДОТООДЫН БАНК, САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГАД БАЙРШУУЛСАН ХӨРӨНГИЙН ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙГ ТООЦОХОД АШИГЛАХ ДОТООДЫН ЗЭРЭГЛЭЛ ТОГТООХ БАЙГУУЛЛАГЫН ЗЭЭЛЖИХ/САНХҮҮЖИХ ЧАДАВХЫН ЗЭРЭГЛЭЛИЙН ХҮСНЭГТ*

№	Зээлийн эрсдэлийг тооцоход ашиглах зэрэглэлийн ангилал**	MIRA***
1	АА ба түүнээс дээш	AAA
2	A	AA+-с A-
3	BBB	BBB+-с BBB-
4	BB	BB+-с BB-
5	B ба түүнээс доош	B+ ба түүнээс доош

*Төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг тооцож буй өдрөөс өмнөх 2 жил хүртэлх хугацаанд хамгийн сүүлийн байдлаар шинэчлэгдсэн зэрэглэлийг ашиглах ба хамгийн сүүлд 2 жилээс өмнөх хугацаанд зэрэглэл тогтоолгосон тохиолдолд тухайн гадаад улсын хуулийн этгээд/хөрөнгө оруулалт нь зэрэглэлгүй ангилалд хамаарна.

**Дотоодын банк, санхүүгийн байгууллага нь дотоодын санхүүжих чадавхын зэрэглэл тогтоох байгууллага болон Standard & Poor's, Moody's Investors Service, Fitch, A.M. Best олон улсын зэрэглэл тогтоох байгууллагаас зээлжих/санхүүжих чадавхын зэрэглэл тогтоолгосон тохиолдолд дээрх олон улсын зээлжих зэрэглэл тогтоох байгууллагуудын үнэлсэн зэрэглэлийг зээлийн эрсдэл тооцоход ашиглана.

***Mongolian Investment Rating Agency – “Монголын хөрөнгө оруулалтын зэрэглэлийн эженси” ХХК

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван долоодугаар хавсралт

ГАДААД УЛСЫН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД/ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙГ ТООЦОХОД АШИГЛАХ УРТ ХУГАЦААНЫ ЗЭЭЛЖИХ ЗЭРЭГЛЭЛИЙН ХАРЬЦУУЛСАН ХҮСНЭГТ*

№	**Зээлийн эрсдэлийг тооцоход ашиглах зэрэглэлийн ангилал**	**Standard & Poor's**	**Moody's Investors Service**	**Fitch**	**A.M. Best**
1	АА ба түүнээс дээш	ААА-с АА-	Ааа-с Аа3	ААА-с АА-	Ааа-с аа-
2	А	А+-с А-	А1-с А3	А+-с А-	а+-с а-
3	ВВВ	ВВВ+-с ВВВ-	Ваа1-с Ваа3	ВВВ+-с ВВВ-	ввв+-с ввв-
4	ВВ	ВВ+-с ВВ-	Ва1-с Ва3	ВВ+-с ВВ-	вв+-с вв-
5	В ба түүнээс доош	В+ ба түүнээс доош	В1 ба түүнээс доош	В+ ба түүнээс доош	в+ ба түүнээс доош

*Төлбөрийн чадварын зохистой харьцааг тооцож буй өдрөөс өмнөх 2 жил хүртэлх хугацаанд хамгийн сүүлийн байдлаар шинэчлэгдсэн зэрэглэлийг ашиглах ба хамгийн сүүлд 2 жилээс өмнөх хугацаанд зэрэглэл тогтоолгосон тохиолдолд тухайн гадаад улсын хуулийн этгээд/хөрөнгө оруулалт нь зэрэглэлгүй ангилалд хамаарна.

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван наймдугаар хавсралт

ХУРААМЖИЙН ЭРСДЭЛИЙН ХУВИЙН ТООЦООЛОЛ

Бүлэг 1 (Өндөр давтамжтай, бага эрсдэлтэй)	**Хураамжийн эрсдэл**			
	Хохирлын харьцаа	Alpha*	Beta*	Эрсдэлийн хувь
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	56%	25.98	21.8	16%
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	11%	1.49	11.85	30%
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	52%	18.84	17.33	20%
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	36%	5.44	7.13	41%
Бүлэг 2 (Дундаж давтамжтай, дундаж эрсдэлтэй)				
Ачааны даатгал	15%	1.78	10.21	34%
Хариуцлагын даатгал	22%	1.73	5.97	44%
Санхүүгийн даатгал	124%	1.67	0.39	39%
Зээлийн даатгал	185%	3.32	0.44	70%
Бүлэг 3 (Давтамж бага, өндөр эрсдэлтэй)				
Хөрөнгийн даатгал	21%	6.49	24.56	21%
Барилга угсралтын даатгал	6%	0.42	0.44	69%
Газар тариалангийн даатгал	81%	2.58	0.31	97%
Бусад мал амьтдын даатгал	32%	1.88	4.09	49%
Агаарын хөлгийн даатгал	14%	0.96	2.28	76%
Итгэлцлийн даатгал	2%	0.31	5.73	43%
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	5%	0.70	13.86	23%

*Барилга угсралт, газар тариалан, санхүү, зээлийн даатгалын хувьд Гамма тархалтын үнэлсэн параметр, бусад даатгалын хувьд Бэта тархалтын үнэлсэн параметр

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
арван есдүгээр хавсралт

НӨХӨН ТӨЛБӨРИЙН ЭРСДЭЛИЙН ХУВИЙН ТООЦООЛОЛ

	Нөхөн төлбөрийн эрсдэл			
Бүлэг 1 (Өндөр давтамжтай, бага эрсдэлтэй)	Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	mu*	sigma*	Эрсдэлийн хувь
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	9%	0.09	0.1	16%
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	28%	0.28	0.26	43%
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	10%	0.1	0.07	12%
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	16%	0.16	0.11	19%
Бүлэг 2 (Дундаж давтамжтай, дундаж эрсдэлтэй)				
Ачааны даатгал	20%	0.2	0.18	29%
Хариуцлагын даатгал	14%	0.14	0.2	33%
Санхүүгийн даатгал	19%	0.19	0.13	22%
Зээлийн даатгал	23%	0.23	0.22	36%
Бүлэг 3 (Давтамж бага, өндөр эрсдэлтэй)				
Хөрөнгийн даатгал	17%	0.17	0.13	22%
Барилга угсралтын даатгал	50%	0.5	0.41	67%
Газар тариалангийн даатгал	64%	0.64	0.56	92%
Бусад мал амьтдын даатгал	56%	0.56	0.33	55%
Агаарын хөлгийн даатгал	100%	1	2.31	380%
Итгэлцлийн даатгал	80%	0.8	0.36	60%
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	150%	1.5	1.96	323%

*Нормал тархалтын үнэлсэн параметр

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
хорьдугаар хавсралт

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ТООЦООЛОЛД ТУСГАГДСАН ХӨРӨНГИЙН АНГИЛАЛ, ДАНСНЫ ЖАГСААЛТААР

Сангийн сайдын 2020 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 132 дугаар тушаалаар баталсан “Даатгалын компаниудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны жагсаалт”-ыг баримтална.

Хөрөнгийн ангилал	Дансны дугаар, тайлбар
Хүүгийн эрсдэл	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1110-1199 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
3 сараас 1 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт	1310, 1311, 1312, 1317, 1318, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан 3 сараас 1 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүн - тодорхой хүү эргүүлэн төлөх нөхцөл агуулаагүй үнэт цааснаас бусад (буюу хувьцаа, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх зэрэг үнэт цааснаас бусад)
1-5 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт	1310, 1311, 1312, 1317, 1318, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан 1-5 жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүн - тодорхой хүү эргүүлэн төлөх нөхцөл агуулаагүй үнэт цааснаас бусад (буюу хувьцаа, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх зэрэг үнэт цааснаас бусад)
5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт	1310, 1311, 1312, 1317, 1318, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан 5 ба түүнээс дээш жилийн хугацаатай байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүн - тодорхой хүү эргүүлэн төлөх нөхцөл агуулаагүй үнэт цааснаас бусад (буюу хувьцаа, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх зэрэг үнэт цааснаас бусад)
Валютын ханшийн эрсдэл	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1020, 1111, 1112, 1121, 1131, 1132, 1141, 1142, 1151, 1171, 1173, 1181 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад валютын дүн.
Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	1310, 1311, 1312, 1317, 1318 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаадын валютаарх дүн
Үнэт цаас	1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад валютаарх дүн
Давхар даатгагчаас авах авлага	1230, 1240, 1250 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад валютаарх дүн
Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	1810 дансанд тусгагдсан гадаад валютаарх дүн
Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	1910, 1920, 1930 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад валютаарх дүн
Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	3130 дансанд тусгагдсан гадаад валютаарх дүн
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	3150, 3151 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад валютаарх дүн
Хувьцааны эрсдэл	
Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт	1330 (1331, 1332, 1333, 1338, 1339), 1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан	1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө

хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн хувьцаа	оруулалтад үл хамаарах хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн хувьцаа (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах нээлттэй хувьцаат компанийн хувьцаа	1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах нээлттэй хувьцаат компанийн хувьцаа (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах хаалттай хувьцаат компанийн хувьцаа	1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан компанийн нэгдлийн оролцогч компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалтад үл хамаарах хаалттай хувьцаат компанийн хувьцаа (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Гадаад улсын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компанийн нээлттэй арилжаалагддаг хувьцаа	1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад улсын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компанийн нээлттэй арилжаалагддаг хувьцаа (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Гадаад улсын биржийн бус зах зээл дээр бүртгэлтэй компанийн хувьцаа	1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан гадаад улсын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компанийн биржийн бус зах зээл дээр арилжаалагддаг хувьцаа (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Бусад хувьцаа	1320 (1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328) эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын нэгдүгээр хавсралтын 3.1-3.6-д заасан ангиллаас бусад ангилалд хамаарах хувьцаа (хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй өрийн бичиг, хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх үүнд хамаарна)
Хөрөнгийн эрсдэл	
Газрын сайжруулалт	2010, 2061, 2081 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн ангилалд хамаарах дүн (Даатгагчийн үндсэн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа Иргэний хуулийн 84 дүгээр зүйлийн 84.3 дахь хэсэгт заасан, холбогдох хууль, журмын дагуу баталгаажсан эрхийн гэрчилгээтэй үл хөдлөх хөрөнгө)
Барилга байгууламж	2020, 2062, 2082 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн (Даатгагчийн үндсэн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа Иргэний хуулийн 84.3 дахь хэсэгт заасан, холбогдох хууль, журмын дагуу баталгаажсан эрхийн гэрчилгээтэй үл хөдлөх хөрөнгө)
Машин тоног төхөөрөмж	2030, 2063, 2083 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Тээврийн хэрэгсэл	2040, 2064, 2084 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Тавилга эд хогшил	2050, 2065, 2085 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Компьютер дагалдах хэрэгсэл	2060, 2066, 2086 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгө	2067, 2070, 2087 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Дуусаагүй барилга	2080, 2081 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн ангилалд хамаарах дүн
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	2610 дансанд тусгагдсан дүн (Иргэний хуулийн 84 дүгээр зүйлийн 84.3 дахь хэсэгт заасан, холбогдох хууль, журмын дагуу баталгаажсан эрхийн гэрчилгээтэй үл хөдлөх хөрөнгө)
Үнэт металл, Дериватив	1350, 1351 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Бараа материал	14 (1410, 1420, 1430, 1440) эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Өмчлөх бусад хөрөнгө	16 (1610, 1619) эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Биет бус хөрөнгө	21 (2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186) эдгээр дансанд тусгагдсан дүн

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
хорин нэгдүгээр хавсралт

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ТООЦООЛОЛД ТУСГАГДСАН ХӨРӨНГИЙН АНГИЛАЛ, ДАНСНЫ ЖАГСААЛТААР

Сангийн сайдын 2020 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 132 дугаар тушаалаар баталсан “Даатгалын компаниудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны жагсаалт”-ыг баримтална.

Хөрөнгийн ангилал	Дансны дугаар, тайлбар
Дотоодын банкин дахь харилцах, хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	1110, 1111, 1120, 1121, 1140, 1141, 1310, 1317 эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан шаардлагыг хангасан дотоодын банкин дахь холбогдох хөрөнгийн дүн
Дотоодын банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	1130, 1131, 1312 эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан шаардлагыг хангасан дотоодын банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн дүн
Бусад хөрөнгө	1110, 1111, 1120, 1121, 1140, 1141, 1310, 1317, 1130, 1131, 1312 эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан шаардлагыг хангаагүй дотоодын банк, банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн дүн
Даатгалын авлага (цэвэр) (давхар даатгагчаас авах авлагаас бусад)	1210, 1219, 1220, 1229 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Давхар даатгагчаас авах авлага (цэвэр)	1230, 1239, 1240, 1249, 1250, 1259 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Бусад авлага (цэвэр)	1170, 1171, 1173, 1260, 1269, 1270, 1271, 1280, 1318, 1328, 2910 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	1112, 1132, 1142, 1311, 1312, 1317 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн дүн
Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	1810 дансанд тусгагдсан дүн
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг	1820, 1821 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	1910, 1920, 1930 эдгээр дансанд тусгагдсан дүн
Үнэт цаас (цэвэр)	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327 эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын гуравдугаар хавсралтын 9.1-9.23-д заасан хөрөнгийн ангиллын дүн

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
хорин хоёрдугаар хавсралт

ЗӨВШӨӨРӨГДӨХГҮЙ ХӨРӨНГИЙН АНГИЛАЛ, ДАНСНЫ ЖАГСААЛТААР

Сангийн сайдын 2020 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 132 дугаар тушаалаар баталсан “Даатгалын компаниудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны жагсаалт”-ыг баримтална.

Хөрөнгийн ангилал	Дансны дугаар, тайлбар
Хэвийн даатгалын авлага	1210, 1220, 1230, 1240, 1250 эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын 2.11.2-т заасны дагуу ангилсан хэвийн даатгалын авлагын дүн
Хэвийн даатгалын авлагаас бусад бүх авлагын нийт дүн (цэвэр)	1170, 1171, 1173, 1210, 1219, 1220, 1229, 1230, 1239, 1240, 1249, 1250, 1259, 1260, 1269, 1270, 1271, 1280, 1318, 1328, 1338, 2910 эдгээр дансанд тусгагдсан энэ журмын 2.11.2-т заасны дагуу ангилсан хэвийн даатгалын авлагаас бусад бүх авлагын дүн
Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо	15 (1510) дансанд тусгагдсан урьдчилж төлсөн зардал, тооцооны дүн
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	1290 дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Бараа материал	14 (1410, 1420, 1430, 1440) эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Программ хангамж (цэвэр)	2120, 2162, 2182 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Бусад биет бус хөрөнгө (цэвэр)	2110, 2130, 2140, 2150, 2160, 2161, 2163, 2164, 2165, 2166, 2181, 2183, 2184, 2185, 2186 эдгээр дансанд тусгагдсан биет бус хөрөнгийн дүн (гүүдвил багтаж байгаа тохиолдолд гүүдвилийн дүнгээр бууруулах)
Нэгжид ногдох хэмжээнээс хэтрүүлэн байршуулсан хөрөнгө	
Дотоодын банкин дахь харилцах, хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, хөрөнгө оруулалт	1110, 1111, 1120, 1121, 1140, 1141, 1170, 1171, 1310, 1317, 1318, 1330, 1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж банканд байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүн дүн
Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	1112, 1132, 1142, 1173, 1311, 1312, 1317, 1318, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн дүн
Дотоодын банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, уг байгууллагын өрийн хэрэгсэл	1312, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1330, 1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж дотоодын банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын дүн
Бусад санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	1130, 1131, 1312, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан банк, банк бус санхүүгийн байгууллагаас бусад нэгж санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгийн дүн
Бэлэн мөнгө	1010, 1020, 1030 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Авлага	1170, 1171, 1173, 1210, 1219, 1220, 1229, 1230, 1239, 1240, 1249, 1250, 1259, 1260, 1269, 1270, 1271, 1280, 1318, 1328, 1338, 2910 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж этгээдэд ногдох авлагын дүн
Засгийн газраас гаргасан өрийн хэрэгсэл	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан Монгол Улсын засгийн газрын өрийн хэрэгслийн дүн

Хөгжлийн банкны үнэт цаас	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан Хөгжлийн банкны үнэт цаасны дүн
Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны дүн
Аймаг нийслэлийн гаргасан өрийн хэрэгсэл	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан аймаг нийслэлийн гаргасан өрийн хэрэгслийн дүн
Компанийн өрийн хэрэгсэл	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан дотоодын банк, банк бус санхүүгийн байгууллагаас бусад нэгж компанийн гаргасан өрийн хэрэгслийн дүн
Компанийн хувьцаа	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан дотоодын банк, банк бус санхүүгийн байгууллагаас бусад нэгж компанийн хувьцааны дүн
Хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрх	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж хөрөнгийн оруулалтын сангийн нэгж эрхийн дүн
Гадаадын Засгийн газраас гаргасан өрийн хэрэгсэл	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаадын засгийн газрын өрийн хэрэгслийн дүн
Гадаадын компанийн өрийн хэрэгсэл	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаадын нэгж компанийн гаргасан өрийн хэрэгслийн дүн
Гадаадын компанийн хувьцаа	1150, 1151, 1180, 1181, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1330 эдгээр дансанд тусгагдсан гадаадын нэгж компанийн гаргасан хувьцааны дүн
Үнэт металл, дериватив	1350, 1351 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	1910, 1920, 1930 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж этгээдэд ногдох хөрөнгийн дүн
Өмчлөх бусад хөрөнгө	1610, 1619 дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Санхүүгийн түрээс	2067, 2070, 2087 эдгээр дансанд тусгагдсан нэгж этгээдэд ногдох хөрөнгийн дүн
Үл хөдлөх хөрөнгө	2010, 2020, 2061, 2062, 2080, 2081, 2082, 2610 эдгээр дансанд тусгагдсан Иргэний хуулийн 84 дүгээр зүйлийн 84.3 дахь хэсэгт заасан, холбогдох хууль, журмын дагуу баталгаажсан эрхийн гэрчилгээтэй үл хөдлөх хөрөнгийн дүн
Хөдлөх хөрөнгө	2030, 2040, 2050, 2060, 2063, 2064, 2065, 2066, 2083, 2084, 2085, 2086 эдгээр дансанд тусгагдсан хөрөнгийн дүн
Биет бус хөрөнгө	21 (2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186) эдгээр дансанд тусгагдсан дүн

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
хорин гуравдугаар хавсралт

ДААТГАГЧИЙН ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРЫН ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦАА

202.. оны ... сарын ... өдөр

Үзүүлэлт	Байвал зохих доод хэмжээ*	Дүн
Хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын харьцаа		
Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгийн харьцаа	10%	

*энэ журмын 2.18-д заасан хөрөнгийн хүрэлцээт байдлын байвал зохих доод харьцааны дүнг тусгана.

“Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт,
түүнд хяналт тавих журам”-ын
хорин дөрөвдүгээр хавсралт

ДААТГАГЧ ӨӨРИЙН ЭРСДЭЛ БОЛОН ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРАА ҮНЭЛЭХ ЗААВАР

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү зааврын зорилго нь даатгагч учирч болзошгүй эрсдэлээ тодорхойлох, хэмжих, зохистойгоор удирдах, хянах, тайлагнахтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Даатгагч өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадвараа үнэлэхтэй холбоотойгоор даатгагчийн стратеги төлөвлөгөө, бизнес төлөвлөгөө болон өөрийн бизнесийн онцлогт тохируулан дараах баримт бичгүүдийг боловсруулсан байна.

1.2.1.Эрсдэлийн удирдлагын бодлогын баримт бичиг;

1.2.2.Өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын үнэлгээ хийх аргачлал;

1.2.3.Өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын үнэлгээний тайлан.

1.3.Даатгагч нь энэ зааврын 1.2-т заасан баримт бичгүүдийг боловсруулахдаа “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд хяналт тавих журам”-ын 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 болон 1.2.4-т зааснаас гадна дараах эрсдэл тус бүрийг нэмж тооцоолно:

1.3.1.Даатгагч Даатгалын тухай хууль тогтоомжийг мөрдөөгүйн улмаас үүдэн гарах эрсдэл буюу “Хууль, тогтоомжийн зохицуулалтын хүрээний эрсдэл”;

1.3.2.Даатгагчийн бизнес төлөвлөгөө, стратеги төлөвлөгөө, бодлогын баримт бичиг, шийдвэр гаргалт, нөөцийн хуваарилалтыг тохиромжтой байдлаар боловсруулаагүй, хэрэгжүүлээгүй болон эдгээр нь бизнесийн орчинд гарсан өөрчлөлтөд дасан зохицох боломжгүй болсон тохиолдолд үүсэх эрсдэл буюу “Стратегийн эрсдэл”;

1.3.3.Компанийн нэгдэлд багтах компаниуд төлбөрийн чадваргүй болох, даатгагчтай хийгдсэн гүйлгээнүүд нь төлөгдөх боломжгүй болсноос үүдэн гарах эрсдэл буюу “Холбоотой талуудын эрсдэл”.

1.4.Даатгагч өөрийн үйл ажиллагаанд учирч болох эрсдэлийн онцлог, хамрах хүрээ, нарийн төвөгтэй байдал зэргээс хамааруулан энэ зааврын 1.3-т зааснаас өөр эрсдэлийг нэмж, эрсдэлүүдийг өөрт тохирсон байдлаар ангилж, тодорхойлж болно.

Хоёр.Эрсдэлийн удирдлагын бодлогын баримт бичиг, түүнд тавигдах шаардлага

2.1.Даатгагч үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үүсэж болзошгүй эрсдэлийг удирдах зорилгоор Төлөөлөн удирдах зөвлөл (цаашид “ТУЗ” гэх)-өөс баталсан Эрсдэлийн удирдлагын бодлогын баримт бичиг (цаашид “Эрсдэлийн удирдлагын бодлого” гэх)-тэй байна.

2.2.Энэ журмын 2.1-д заасан Эрсдэлийн удирдлагын бодлого нь даатгагчийн бизнес төлөвлөгөөний хугацаатай уялдаатай байх бөгөөд дараах зүйлсийг зайлшгүй тусгасан байна:

2.2.1.эрсдэлийн удирдлагын соёл, даатгагчийн зохион байгуулалтын бүх түвшин (ТУЗ, гүйцэтгэх удирдлага, эрсдэлийн удирдлагын менежер гэх мэт)-д эрсдэлийн удирдлагыг хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар; Тухайлбал, даатгагчийн зохион байгуулалтын түвшин бүр дэх эрсдэлийн

удирдлагын үүрэг, үйл ажиллагаа, хариуцагч, эрсдэлд суурилсан шийдвэрийг хэрхэн гаргах, хяналт тавих, хариуцлага тооцох, мөн эрсдэлийн удирдлагын нэгжийн талаар;

2.2.2.эрсдэлийг тодорхойлох, хэмжих, зохистойгоор удирдах, хянах, тайлагнах буюу эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх арга, аргачлалын талаар;

2.2.3.ирээдүйд учирч болзошгүй нийт эрсдэл (Risk Exposure), үүнээс хүлээн авч чадах эрсдэл (Risk appetite), хүлээж авах эрсдэл буюу эрсдэлийн багц (Risk Profile)-ын тодорхойлолт, хэмжээ болон хамрах хүрээний талаар;

2.2.4.эрсдэлийн багцад нийцсэн даатгагчийн хөрөнгө, төлбөрийн чадварын талаар;

2.2.5.шаардлагатай тохиолдолд болзошгүй эрсдэлийн дараах үйл явдалд зориулсан нэмэлт санхүүжилтийг олох боломж, авах арга хэмжээний төлөвлөгөө, эдгээр арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацааны талаар;

2.2.6.энэ зааврын 1.2-т заасан баримт бичгүүдийн хэрэгжилт, түүнд тавих хяналт, хариу арга хэмжээ авах талаар.

2.3.Даатгагч нь зах зээлийн нөхцөл байдал, салбарын хөгжлийн чиг хандлага болон өөрийн бизнесийн, санхүүгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзэж, бодлогын баримт бичигтээ жил бүр дүгнэлт хийх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн бодлогын баримт бичгийг ТУЗ-өөр хэлэлцүүлж, батлуулна.

2.4.Даатгагч бодлогын баримт бичгийг анх батлах болон түүнд өөрчлөлт оруулах тухай бүр батлагдсанаас хойш 14 хоногийн дотор Хороонд хүргүүлнэ.

Гурав.Даатгагч өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын үнэлгээ хийх аргачлал, түүнд тавигдах шаардлага

3.1.Даатгагч нь энэ зааврын 1.2.1-д заасан Эрсдэлийн удирдлагын бодлогод тохирохуйц байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, бизнесийн үйл ажиллагаанд учирч болох эрсдэлийн онцлог, цар хүрээ, харилцан хамааралтай шинж чанарыг харгалзан хамгийн тохиромжтой, тэдгээрийг хангалттай илэрхийлж чадахуйц аргачлал, техникийг багтаасан эрсдэл болон төлбөрийн чадварыг үнэлэх аргачлал (цаашид “Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлал”)-тай байна.

3.2.Энэ зааврын 3.1-д заасан Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалыг даатгагчийн ТУЗ батлах ба аргачлалд дараах зүйлсийг зайлшгүй тусгасан байна:

3.2.1.Энэ зааврын 1.3-т заасан эрсдэл тус бүрийг хамгийн багадаа нэг жилд, түүнчлэн бизнес төлөвлөгөөний хугацаатай ижил хугацаанд урьдчилан тооцоолж, хэмжих арга, аргачлал;

3.2.2.Даатгагчид учирч болзошгүй эрсдэлийг бий болоход гол нөлөө үзүүлэгч макро, микро хүчин зүйлийн шинжилгээ хийх аргачлал;

3.2.3.Өөрийн хүлээж авах эрсдэл буюу эрсдэлийн багцыг тодорхойлох арга, аргачлал;

3.2.4.Тооцоолох боломжгүй буюу шинээр бий болж болзошгүй эрсдэлийг хэрхэн тооцоолох арга, аргачлал;

3.2.5.Эдийн засгийн хүчин зүйл, даатгагчийн бизнесийн стратеги болон бусад гадаад, дотоод орчны өөрчлөлтөөс үүдэн даатгагчид үүсэж болзошгүй эрсдэлийг үнэлэх стресс тест, эмзэг байдлын шинжилгээ, урвуу стресс тест болон бусад шинжилгээ хийх арга аргачлал, тэдгээрийг сонгох үндэслэл.

3.3.Даатгагч Эрсдэлийн удирдлагын бодлого, компанийн нэгдлийн онцлог болон олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн энэ зааврын 3.2-т зааснаас гадна бусад нэмэлт аргачлалыг Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалд тусгаж болно.

3.4.Даатгагч нь компанийн нэгдэлд багтдаг бол компанийн нэгдлийн түвшинд эрсдэлийн үнэлгээ хийх аргачлалыг энэ зааврын 3.1-д заасан Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалд багтаана.

3.5.Даатгагч шаардлагатай тохиолдолд Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалд өөрчлөлт оруулах тохиолдолд шинэчилсэн аргачлалыг ТУЗ-өөр хэлэлцүүлж, батлуулна.

3.6.Даатгагч Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалыг анх батлах болон түүнд өөрчлөлт оруулах тухай бүр батлагдсанаас хойш 14 хоногийн дотор Хороонд хүргүүлнэ.

Дөрөв. Даатгагч өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын үнэлгээ хийх, үнэлгээний тайлан

4.1.Даатгагч энэ зааврын 3 дугаар бүлэгт заасан Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалын дагуу даатгагчийн зохион байгуулалтын бүх түвшинд үнэлгээг тухай бүр гүйцэтгэх бөгөөд даатгагч өөрийн үйл ажиллагаанд учирч болох эрсдэлийн онцлог, хамрах хүрээ, нарийн төвөгтэй байдал зэргээс хамааруулан үнэлгээ хийхдээ нэмж үзүүлэлт ашиглаж болно.

4.2.Даатгагч өөрийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын үнэлгээний тайлан (цаашид “Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан” гэх)-г хамгийн багадаа жилд нэг удаа гаргах бөгөөд тайланд дараах шаардлага тавигдана:

4.2.1.Энэ зааврын 1.3-т заасан эрсдэл тус бүрийн тохиолдох магадлал болон хамрах хүрээг хамгийн багадаа нэг жилд, түүнчлэн бизнес төлөвлөгөөний хугацаатай ижил хугацаанд урьдчилан тооцоолсон байх;

4.2.2.Даатгагчийн хүлээж авах боломжтой эрсдэл буюу эрсдэлийн багцад орж болзошгүй ирээдүйн материаллаг өөрчлөлтийг судалсан байх;

4.2.3.Тайлант хугацаанд шинээр бий болсон эрсдэлийн үнэлгээг энэ зааврын 4.2.1-д заасны дагуу тооцоолсон байх;

4.2.4.Даатгагчид учирч болзошгүй эрсдэлд гол нөлөө үзүүлэгч макро, микро хүчин зүйлийн шинжилгээ хийж, нөхцөл байдлыг дүгнэсэн байх;

4.2.5.Эдийн засгийн хүчин зүйл, даатгагчийн бизнесийн стратеги болон бусад гадаад, дотоод орчны өөрчлөлтөөс үүдэн даатгагчид үүсэж болзошгүй эрсдэлийг үнэлэх стресс тест, эмзэг байдлын шинжилгээ, урвуу стресс тест болон бусад шинжилгээг гүйцэтгэсэн байх;

4.2.6.Өмнөх цаг хугацаанд урьдчилан тооцоолсон эрсдэлийн таамаглалын бодитой эсэхэд үнэлэлт, дүгнэлт өгсөн байх;

4.2.7.Зохицуулалтын шаардлагуудыг биелүүлж буй эсэхэд хяналт тавьж, үнэлэлт, дүгнэлт өгсөн байх;

4.2.8.Даатгагчийн хөрөнгө, төлбөрийн чадвар нь даатгагчийн бизнес төлөвлөгөөг санхүүжүүлэх болон өр төлбөрийг хариуцахад хангалттай эсэх талаар дүгнэлт гаргасан байх;

4.2.9.Даатгагчийн хөрөнгө, төлбөрийн чадвар нь эрсдэлийн багцад нийцэж буй эсэх талаар тооцоолсон байх;

4.2.10.Нөөц сангийн тооцоололд тавигдах шаардлагыг даатгагч тогтмол хангаж байгаа эсэх болон нөөц сангийн тооцоололтой холбоотойгоор гарч болзошгүй эрсдэлийг тооцоолсон байх;

4.2.11.Өмнөх Эрсдэлийн үнэлгээний тайланд тусгагдсан зөвлөмжийн дагуу удирдлагаас авсан арга хэмжээний талаар тусгасан байх;

4.2.12.Эрсдэл тус бүрийн үнэлгээнд тулгуурлан эрсдэлийг удирдах талаар холбогдох арга хэмжээ авсан болон цаашид авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг тодорхой тусгах;

4.2.13.Даатгагч нь компанийн нэгдэлд багтдаг бол компанийн нэгдлийн түвшинд эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн байх;

4.2.14.Тайланд оруулаагүй хязгаарлалтууд, түүний тайлбарыг дурдах;

4.2.15.Бусад.

4.3.Эрсдэлийн үнэлгээний тайланд даатгагчийн дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх нэгж эсхүл албан тушаалтан нь хяналт шалгалт хийж, дүгнэлт боловсруулж, ТУЗ-д танилцуулсан байна.

4.4.Даатгагч Эрсдэлийн үнэлгээний тайланг энэ зааврын хавсралт "Эрсдэлийн үнэлгээний тайлангийн товч" болон даатгагчийн дотоод хяналтын дүгнэлтийн хамт дараа оны 3 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ.

4.5.Даатгагчийн үйл ажиллагаанд ихээхэн хэмжээний өөрчлөлт орсон, эсхүл үйл ажиллагаанд нь нөлөөлж болзошгүй эдийн засаг, улс төрийн болон бусад нөхцөл байдал бий болсон нөхцөлд Хороо энэ журмын 4.2-т заасан үнэлгээний тайланг бүрэн болон хэсэгчилсэн хэлбэрээр хэдийд ч гаргаж өгөхийг шаардаж болно.

4.6.Даатгагч энэ зааврын 4.1-д заасан үнэлгээг хийх явцад даатгагчийн төлбөрийн чадвар болон даатгалын нөөц санд холбогдох эрсдэл үүссэн тохиолдолд энэ талаар Хороонд ажлын 3 хоногийн дотор мэдэгдэнэ.

Тав. Хяналт, хариуцлага

5.1.Даатгагчийн ирүүлсэн Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлал болон Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан нь Хорооноос даатгагчид хийх хяналт шалгалтын үндсэн баримт бичиг болох бөгөөд үүнтэй холбогдуулан Хороо хэдийд ч нэмэлт баримт, материал шаардаж болно.

5.2.Даатгагчийн Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлал болон Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан, тэдгээрийг боловсруулахад ашигласан мэдээллийн үнэн зөв эсэхийг даатгагч хариуцах бөгөөд тэдгээрийн чанар, хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор Хороо зөвлөмж хүргүүлж болно.

“Даатгагч өөрийн эрсдэл болон
төлбөрийн чадвараа үнэлэх заавар”-ын хавсралт

ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАНГИЙН ТОВЧ

Даатгагчийн нэр.................................   20.. оны ... сарын ..-ны өдөр

№	Асуулга	Тийм/ Хэсэгчлэн/ Үгүй	Тайлбар	Хуудас*
	1. Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан боловсруулах			
	Компанийн стратеги, бизнес төлөвлөгөө болон бусад холбогдох төлөвлөгөөтэй нийцсэн эсэх		*(Хэрэв зөрүүтэй зүйл байвал энэ хэсэгт бичнэ)*	
	Эрсдэлийн удирдлагын бодлоготой нийцсэн эсэх		*(Хэрэв зөрүүтэй зүйл байвал энэ хэсэгт бичнэ)*	
	Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалтай нийцсэн эсэх		*(Хэрэв зөрүүтэй зүйл байвал энэ хэсэгт бичнэ)*	
	2. Эрсдэлийн үнэлгээ хийх үйл явц			
	Даатгагчийн зохион байгуулалтын бүх түвшинд үнэлгээг хийдэг үү		*(Хэрэв “Үгүй” болон “Хэсэгчлэн” бол энэ хэсэгт бичих)*	
	Эрсдэлийн үнэлгээг тухай бүр гүйцэтгэдэг үү		*(Хэрэв “Үгүй” болон “Хэсэгчлэн” бол энэ хэсэгт бичих)*	
	Шийдвэр гаргах үйл явцад эрсдэлийн үнэлгээг ашигладаг уу		*(Хэрэв “Тийм” бол, ямар шийдвэрт хэрхэн ашигладаг талаар энэ хэсэгт бичих)*	
	Эрсдэлийн үнэлгээ хийх тухайлсан ажилтантай юу		*(Хэрэв “Үгүй” бол энэ хэсэгт бичих)*	
	3. Эрсдэлийн үнэлгээг хэрэгжүүлэх			
	Зааврын 1.3-т заасан эрсдэл тус бүрийг тооцоолсон эсэх		*(Хэрэв “Үгүй” бол шалтгааныг бичих)*	
	Эрсдэл тус бүрийг тохиромжтой хугацаанд урьдчилан тооцоолсон эсэх		*(Эрсдэл тус бүрийг тооцоолсон хугацааг энд тайлбарлан бичих)*	
	Даатгагч өөрийн эрсдэлд тохируулан нэмж тооцоолсон эрсдэл байгаа эсэх		*(Хэрэв “Тийм” бол тухайн эрсдэл, түүний тодорхойлолтыг бичих)*	
	Даатгагчийн хүлээж авах боломжтой эрсдэл буюу эрсдэлийн багцыг тодорхойлсон эсэх		*(Хэрэв “Үгүй” бол шалтгааныг бичих)*	
	Эрсдэлийн багцад орж болзошгүй ирээдүйн материаллаг өөрчлөлтийг судалсан эсэх		*(Хэрэв “Үгүй” бол шалтгааныг бичих)*	
	Тайлант хугацаанд шинээр бий болсон эрсдэл бий юу		*(Хэрэв “Тийм” бол тухайн эрсдэл, түүний тодорхойлолтыг бичих)*	

	Даатгагчид учирч болзошгүй эрсдэлд гол нөлөө үзүүлэгч макро, микро хүчин зүйлийн шинжилгээ хийж, нөхцөл байдлыг дүгнэсэн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Эрсдэлийн үнэлгээнд стресс тест, эмзэг байдлын шинжилгээ, урвуу стресс тест болон бусад шинжилгээг гүйцэтгэсэн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Өмнөх цаг хугацаанд урьдчилан тооцоолсон эрсдэлийн таамаглалын бодитой эсэхэд үнэлэлт, дүгнэлт өгсөн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Зохицуулалтын шаардлагуудыг биелүүлж буй эсэхэд хяналт тавьж, үнэлэлт, дүгнэлт өгсөн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгагчийн хөрөнгө, төлбөрийн чадвар нь даатгагчийн бизнес төлөвлөгөөг санхүүжүүлэхэд хангалттай эсэх талаар дүгнэлт гаргасан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгагчийн хөрөнгө, төлбөрийн чадвар нь өр төлбөрийг хариуцахад хангалттай эсэх талаар дүгнэлт гаргасан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгагчийн хөрөнгө, төлбөрийн чадвар нь эрсдэлийн багцад нийцэж буй эсэх талаар тооцоолсон уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгалын нөөц сангийн тооцоололд тавигдах шаардлагыг даатгагч тогтмол хангаж байгаа эсэхийг үнэлсэн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгалын нөөц сангийн тооцоололтой холбоотойгоор гарч болзошгүй эрсдэлийг тооцоолсон уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Өмнөх Эрсдэлийн үнэлгээний тайланд тусгагдсан зөвлөмжийн дагуу удирдлагаас авсан арга хэмжээний талаар тусгасан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгагч нь компанийн нэгдэлд багтдаг бол компанийн нэгдлийн түвшинд эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Нэмэлтээр тусгасан онцгойлсон бусад асуудал байгаа юу			
4. Эрсдэлийн үнэлгээний үр дүнг удирдах				
	Эрсдэл тус бүрийн үнэлгээнд тулгуурлан эрсдэлийг удирдах талаар холбогдох арга хэмжээ авсан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Эрсдэл тус бүрийн үнэлгээнд тулгуурлан эрсдэлийг удирдах талаар цаашид авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гаргасан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Даатгагч нь үнэлгээний тайлантай холбоотойгоор даатгагчийн бизнес төлөвлөгөө, андеррайтинг, давхар даатгал, хөрөнгийн удирдлагын төлөвлөгөө болон энэ зааврын 1.2.1, 1.2.2-т заасан баримт бичигт өөрчлөлт оруулсан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	

	Эрсдэлийн үнэлгээ хийх явцад даатгагчийн төлбөрийн чадвар болон даатгалын нөөц санд холбогдох эрсдэл үүссэн үү			
	Эрсдэлийн үнэлгээ хийх явцад даатгагчийн төлбөрийн чадвар болон даатгалын нөөц санд холбогдох эрсдэл үүссэн бол энэ талаар даатгагчийн удирдлагад танилцуулсан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Эрсдэлийн үнэлгээ хийх явцад даатгагчийн төлбөрийн чадвар болон даатгалын нөөц санд холбогдох эрсдэл үүссэн бол энэ талаар холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн үү		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	5. Эрсдэлийн үнэлгээний тайлангийн хяналт			
	Эрсдэлийн үнэлгээний тайланд дотоод хяналтын нэгж/ ажилтан хяналт шалгалт хийж, дүгнэлт боловсруулсан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Дотоод хяналтын хяналт, шалгалтаар зөрчил илэрсэн үү			
	Дотоод хяналтын хяналт, шалгалтаар илэрсэн зөрчлийн дагуу арга хэмжээ авсан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	
	Эрсдэлийн үнэлгээний тайланг даатгагчийн удирдлагуудад танилцуулсан уу		*(Хэрэв "Үгүй" болон "Хэсэгчлэн" бол шалтгааныг бичих)*	

*Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан дахь хуудасны дугаар

ТАЙЛАН ГАРГАСАН: /ХАРИУЦСАН АЛБАН ТУШААЛТАН/

....
(албан тушаал) (гарын үсэг) (овог нэр)

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ХЯНАСАН: /ДОТООД ХЯНАЛТЫН НЭГЖ/ АЛБАН ТУШААЛТАН/

....
(албан тушаал) (гарын үсэг) (овог нэр)

тамга тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН ХУГАЦАА: 20...оны...сарын...өдөр